

בסייעתא דשמיא

ויקרא

אני יודע!

גליון הכנה ומבוא להומש ויקרא

- הכרת סוגי הקרבנות
- מבנה גוף הקרבנות
- מושגי יסוד בתורת הקרבנות
- סדרי הקרבת הקרבנות

ויקרא, לא מה שחשבת...!

הסיבה, אם בגלל המעבר החד מסיפורי יציאת מצרים ובגדי הכהונה אל פרשיות הקרבנות, ואם בגלל העובדה שפרשיות אלו נלמדות בדרך כלל בימי בין הזמנים של חודש ניסן. ניסינו שנה אחרי שנה, להבין את חומש ויקרא, וכאשר הנסיונות עלו בתוהו, פשוט הרמנו ידיים וחרצנו את גורלנו: חומש בראשית – כן, חומש שמות – כן, אבל חומש ויקרא? – לא בשבילי...

ועם היד על הלב, בשקט-בשקט, כשאף אחד לא שומע, הבה נודה: האם תחושה פילוגית זו אינה ממשיכה ללוות אותנו, שנה אחרי שנה, עד היום הזה?

אנו רואים את החבל הזה הנקרא "חומש ויקרא" – קשור לרגלינו, וזהו, אנו קופאים על מקומנו, בלי לנסות להשתחרר ולנתק את החבל...

שוב את מזלו להשתחרר מהחבל, אבל המאמצים נועדו לכישלון. כך, יום אחר יום, שבוע אחר שבוע, ניסה הפילון הקטנטן להיחלץ מהחבל שנקשר לרגלו.

עד שהוא פשוט התייאש, והפסיק לנסות... הוא השלים עם גורלו, והבין כי זהו זה. הוא, מהחבל הזה לעולם לא יוכל להשתחרר. סוף פסוק ונקודה.

והנה את התוצאה אתה רואה לפניך. גם כיום כשהוא גדל והיה לפיל אדיר ורב עוצמה, המסוגל לעקור אילנות ולרמוס בתים, הוא עדיין שבו באותו ייאוש מימי היותו פילון, הוא אינו מנסה שוב לברוח ולזוז ממקומו כשהחבל הזה קשור לרגליו, גם אם החבל הדק קשור בסך הכל למוט עץ נמוך...

אם הוא רק היה מנסה... שנינו לא היינו פה כעת...

ופע הפעלולים משך אליו אלפי צופים שישבו על המושבים המדורגים סביב לרחבה הגדולה.

הנוכחים נשארו פעורי פה בראותם את הפיל ענק הממדים, גובהו ארבעה מטרים ומשקלו כשבע טון, מציית באדיקות לכל ההוראות ששיגרו לעברו, ורוקד בגמישות משעשעת לפי הקצב המתאים של צלילי הזמר, מרים בחדק הארוך משקלי עתק, קם וכורע חליפין כהוראת המאמן.

חדי העין, הבחינו כי עם סיום המופע, עת צעד הפיל אל מאחורי הפרגוד, קושר המאמן את הפיל בחבל דק, מחוספס ובלוי, אל מוט עץ קטן שננעץ בקרקע. והפיל? נעמד על מקומו בהכנעה וחוסר מעש, משל היה מדובר בכבש בן יומו הקשור באלפי שרשראות ברזל מאחורי סוגר ובריח.

'האם מעשה קסמים יש כאן?' שאל הצופה הנחרד את המאמן, 'איך יתכן שהפיל הענק אינו מנסה להשתחרר מהקשירה העלובה הזו?' גילה לו המאמן את הרז המטלטל:

את הפיל הזה אני מגדל אצלי מאז היותו 'פילון' בן כמה ימים. כבר אז קשרתי אותו בחבל זה אל גדר אבנים. הפילון השתולל, ניסה לנתק את החבל, אבל כוחותיו החלושים לא עמדו לו. למחרת, ניסה הפילון

הגיע הזמן לנתק את החבל הדמיוני הזה!

זה אפשרי. זה פשוט. זה קל. הרבה יותר פשוט וקל ממה שחשבתם.

והרי לפניכם בשורת חומש-ויקרא-תשפ"ו, מבית היוצר של המפעל

ובטרם נגחך על הפילון המסכן. נשאל נא את עצמנו:

האם הפילון המאולף הזה אינו נמצא בתוככי הלב שלנו?

פעם-פעם, כשהיינו ילדים או בחורים צעירים, הצליח מעשה-שטן להרחיק אותנו מידיעת חומש ויקרא על בוריו. וממש לא משנה

חלוקות, החל ממחלוקת תנאים ואמוראים בגמרא, וכלה במחלוקת בראשונים ובאחרונים, בהבנת כל פרט ובהכרעה הלכה למעשה, וכמובן שבחזרות זו לא התיימרנו כלל וכלל להכריע בין ההרים הגבוהים, וגם אם הזכרנו רק שיטה אחת ומהלך אחד, הרי הדבר נעשה רק מחמת חיבת הקיצור, ובהתמקדות במטרה העיקרית של הקלה על הלומד בהכרת המושגים.

וכצאתנו מן הקודש, חובתנו לשגר בזאת תודה וברכה בשם רבבות אלפי לומדי 'תורה שבכתב', אל מע"כ המחנך הנודע הרה"ג ר' אליעזר בן שם שליט"א, מחבר סדרת הספרים הנודעת 'שיעורים בספר ויקרא', אשר שיכל את ידיו בדעה ובחכמה לכתוב ולערוך את עיקרי ההלכות המופיעות בחוברת זו, בכישרון רב ובבהירות יתירה.

ואתו עמו, שאר חברי מכון ההוצאה לאור, כל אחד בשמו הטוב יבורך, אשר הטו כולם יחדיו כתף להוציא תחת ידם דבר נאה ומתוקן בתכלית ההדר והשלמות, למען ירוץ בו הלומד מתוך הבנה ובהירות.

תקוותנו ותפילתנו: 'ותערב לפניך תורתנו כעולה וכקרבן, אנא רחום ברחמיך הרבים, השב שכינתך לציון עירך וסדר העבודה לירושלים, ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות'.

בבהירות רבה ונדירה, בשילוב תמונות ואיורים משובבי נפש, נעבור בין פרקי חוברת זו שלב אחרי שלב, על כל סוגי בעלי החיים מהם מקריבים קרבן, נגלה את העולם המופלא של איברי הקרבן המוקרבים והנאכלים, נתקדם צעד אחרי צעד בידיעת ולימוד סדר הקרבת כל קרבן, ונמלא את אסמינו באוצרות של מושגים ודיעות מהעולם המופלא ששמו 'חומש ויקרא'.

עודנו מדברים על 'חומש ויקרא', יש לזכור שאמנם הפרשיות הראשונות שבחומש עוסקות בתורת הקרבנות, אך חומש זה עשיר בעוד דינים רבים ומצוות רבות מופיעים בחומש ויקרא, כדוגמת דיני שבתות ומועדים, טהרה ושמיטה ועוד, וכדברי חז"ל במדרש ("ב"ר ג, ה): 'וירא אלקים את האור כי טוב - זה ספר ויקרא שהוא מלא הלכות רבות!'.

אך אנו בשלב זה בהוצאתו של חוברת זו, התמקדנו בעיקר בתורת הקרבנות, וגם זאת רק בבחינת 'טיפה מן הים', בדגש על הקרבנות המוזכרות בפרשה הראשונה - פרשת ויקרא, בבחינת 'תן לחכם ויחכם עוד', ועוד חזון למועד להמשיך ולשפוך אור גם על שאר הפרשיות העוסקות בדיני טהרות ונגעים וכו'.

יודגש ויובהר עוד: כמו בכל חלקי התורה, גם בתורת הקרבנות יש בכל פרט ופרט כמה שיטות ודעות

העולמי 'תורה שבכתב':

עם ההכונה הנכונה וההכנה הראויה, עם השקעה קלה, אך רצינית ויסודית, בלימוד והכרת המושגים המופיעים בגיליון הבהיר שלפניכם, תצעדו בלב בטוח אל המרחב, תשוטטו כבני חורין במרחבי האוצרות המאירים הגנוזים בחומש ויקרא, תיהנו מכל פסוק, תתחברו לכל מצוה, תתמלאו סיפוק עצום, ותזכו לתחושת מילוי והרחבת הידיעה בתורתנו הק', ותקנו קניין נצחי גם בחומש זה, עד שגם אתם תכריזו השנה:

ויקרא, אני יודע!

חוברת מושקעת זו שהנכם מחזיקים בידיכם, היא פרי עמל ויגיעה רבה, כאשר מאחוריו עומד הרצון העז והתמידי מבית היוצר של 'תורה שבכתב' - לחבר כל יהודי אל תורתנו הקדושה שבכתב, עם פירוש רש"י הקדוש, ולסלק כל מכשול ומניעה העלולים לעמוד בדרכו של הלומד.

מה בגיליון

9

פרק ב'
מבנה גוף
הקרבנות

5

פרק א'
הכרת סוגי
הקרבנות

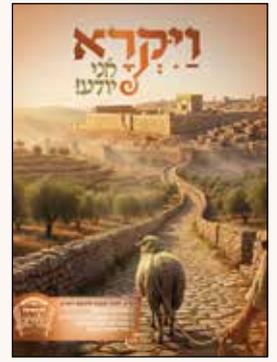
27

פרק ד'
סדר הקרבת
הקרבנות

17

פרק ג'
מושגי יסוד
בתורת הקרבנות

גיליון נושא מיוחד
**מבוא והכנה ללימוד
ספר ויקרא**
ניסן תשפ"ו

**יו"ל ע" מכון ההוצאה לאור
המפעל העולמי תורה שבכתב**
טל 02-500-20-18
ת.ד. 18362 | מיקוד: 9118202
ts025002018@gmail.com :דוא"ר

עורך אחראי:
הרה"ג ר' אברהם בנימין
מאיר בוים שליט"א
כתיבת תוכן:
הרה"ג ר' אליעזר בן שם שליט"א,
מח"ס "שיעורים בספר ויקרא"
עיצוב: י. לוי, ד. דמן

בגיליון זה הושקע ממון
ודמים מרובים למען יצא
דבר נאה ומתוקן

© כל הזכויות שמורות
למכון ההוצאה לאור
'תורה שבכתב'

אין לעשות כל שימוש בתוכן, בתמונות
או בכל חלק אחר מהגיליון, ללא אישור
מפורש בכתב מהמוציא לאור

מְרָאָה פְּנֵי

הבהרה חשובה ונחוצה

כל התמונות והציורים המובאים בגיליון,

הינם אך ורק להמחשה בלבד.

ישנם דברים רבים התלויים במחלוקת חז"ל או בשיטות הראשונים, כמו גם חלק מהדברים שאינם נהירים לנו כיום דיים, ולכן, ביצענו את הציורים לצורך המחשת רוח הדברים בלבד, ואיננו מתיימרים חלילה לקבוע מסמרות או להביע כל דעה במציאות הדברים.

הדפסת והפצת הגיליון המיוחד לזיכוי רבבות אלפי ישראל

מנדבת ליבו הטוב של ידידנו הדגול והנכבד העומד לימין המערכת במסירות לב ונפש

לעילוי נשמת

הר"ר **יעקב יהושע** בן הג"ר **שלמה זלמן** ז"ל
וז' מרת **שמחה** בת הר"ר **משה** ז"ל

הר"ר **אברהם שלמה** בן הר"ר **ישראל** ז"ל
וז' מרת **יוכבד בילא** בת הר"ר **עזריאל** ז"ל

יהא לימוד התורה של רבבות אלפי ישראל לעילוי
ולזכר נשמתם ותהא נפשם צרורה בצרור החיים

פרק א' הַכֶּרֶת סוּגֵי הַקֶּרְבָּנוֹת

מה לי ולכבשים?! | פתח דבר

כי אחרי הפעולות נמשכים הלבבות.
דבר שרחוק ממני פיזית, מנטלית, תודעתית -
רחוק גם מליבי ומרגשותי. ולכן, הדרך לחבר
את הלב ואת הרגשות, עוברת קודם כל -
במסלול של הכרת המציאות והבנת
המושגים!

אם נרצה להתחבר לעבודת
הקרבנות והמקדש, לפסוע
פסיעות מחשבתיות אל הקודש
פנימה, אל ההיכל והעזרה, ולנסות
לגעת בשולי אדרתם של הכהנים
משרתי השם, להבין את רום ערכן
של עבודות הקודש שהיו ואינן,
להתבונן במהותה של התפילה
אותה אנו מבקשים בכל יום "והשב
את העבודה לדביר ביתך" - שומה
עלינו בראש ובראשונה להבין, על מה אנחנו
מדברים.

**הפרק שלפנינו, אינו עוסק איפוא בסתם
כבשים ועיזים, יונים או עגלים.**

פרק זה של הכרת סוגי הקרבנות, הוא הצוהר
שאנו פותחים בליבנו, הפעולה הראשונה
שלנו להתקרבות, שאחריה - כולנו תקווה
יימשכו הלבבות. אחרי ההבנה, הכרת
המושגים וידיעת כללי היסוד, נוכל להתחיל
בסייעתא דשמיא גם להתחבר, להתקרב.

אני לא מתחבר לזה. נקודה.

זוהי התחושה שאופפת רבים וטובים, עת
ניגשים הם ללמוד את ספר ויקרא.

אמנם, אני יהודי שומר תורה ומצוות,
ולכן לא אחדל גם בשבועות אלו
מאמירת שניים מקרא ואחד תרגום,
וגם אנסה ללמוד את פירוש רש"י.
אבל כל הפרשיות האלו, עם הפרים
והכבשים, התורים ובני היונה, החלב
והכליות - קשה לי להתחבר לזה.

דברו איתי על סוגיות סבוכות
בחושן משפט. ספרו לי על ניסים
ונפלאות ביציאת מצרים. מוכן
אפילו לחשב ביחד איתכם כמה
היה רוחב הקרשים בהתאם לאורך
היריעות במשכן...

אבל חֶלֶב הכסלים? יותרת על הכבד? מנחת
חביתין? מליקה וקמיצה? הפשט וניתוח? איך
אני יכול להרגיש את הטעם בלימוד הזה? - - -

ואם ננסה לתהות על קנקנו של פחד ורתיעה
זו - נגיע לשורשו של ענין הטמון בחוסר
ידיעה והתמצאות. בפי העולם שגורה
האמרה 'רחוק מן העין - רחוק מן הלב'.
ובדברי רבותינו הראשונים מוצאים אנו את
שורש הרעיון, כי האדם נפעל לפי פעולותיו,

”
**הדרך לחבר
את הלב ואת
הרגשות, היא
ע"י הכרת
המציאות
והבנת
המושגים!**
”

המינים הטהורים המותרים בהקרבה, נחלקים לשלוש משפחות:

משפחת העוף

משפחת הצאן

משפחת הבקר

הידעת?

כל הבהמות כשרות להקרבה רק בהיותם לכל הפחות בני 8 ימים, ומדרבנן מיום ה-30

הבקר

קרב עד לסוף השנה השלישית

הצאן

קרב עד לסוף השנה השניה

לאחר זמן זה - הבהמה נחשבת 'לזקנה' ופסולה להקרבה!

הגדרת הגיל בצאן ובקר:

'קטן' ו'קטנה'

מיומו הראשון ועד מלאות שנה תמימה, ומחשבים זאת לפי ימים ואף לפי שעות

'גדול' ו'גדולה'

בכל השנה השניה ובבקר - אף בכל השנה השלישית

משפחת הבקר

הידעת?

בלשון התורה כלל בהמות משפחת הבקר נקראים גם: 'שור'

נקבה

זכר

הנקיבה הקטנה - מיומה הראשון ועד מלאות לה שנה תמימה - נקראת:

עגלה

הזכר הקטן - מיומו הראשון ועד מלאות לו שנה תמימה - נקרא:

עגל

שנה ראשונה

הנקיבה הגדולה - בשנתה השניה והשלישית - נקראת:

פרה

הזכר הגדול - בשנתו השניה והשלישית - נקרא:

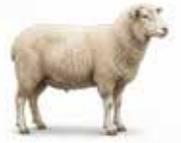
פר

שנה שניה ושלישית

הכבשים

העיזים

משפחת הצאן

כבשים

לכל מין בהמה יש שם בפני עצמו, ולחלקם ישנם שמות נרדפים, וכדלהלן:

נקבה

זכר

הנקבה הקטנה - מיומה הראשון ועד מלאות לה שנה שלימה - נקראת:

כבשה

נקראת גם **כשבה**

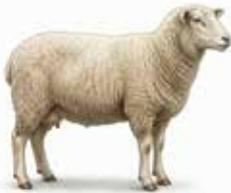

הזכר הקטן - מיומו הראשון ועד מלאות לו שנה שלמה - נקרא:

כבש

נקרא גם **כשב**, או **טלה**

שנה ראשונה

הנקיבה הגדולה בשנתה השניה נקראת:

רחל

הזכר הגדול בשנתו השנייה:

אֵיל

שנה שנייה

הזכר הגדול נקרא 'אֵיל' אך בשונה משאר הבהמות - בין 'כבש' ל'אֵיל' ישנו גיל ביניים של חודש אחד, שאז הוא נקרא: 'פלגס'.

להלן חלוקת הגילאים המדויקת של המין הזכר בכבשים:

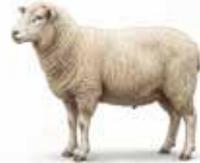
מהחודש השני של השנה השניה ועוד לסוף אותה שנה - נקרא:

אֵיל

בתחילת השנה השניה למשך שלושים יום - נקרא:

פלגס

מיומו הראשון ועד סוף שנה ראשונה - נקרא:

כבש

שמות האיל

הידעת?

בלשון התורה כלל בהמות משפחת הכבשים נקראים גם: 'כבשים' (או 'כשבים')

עִזִּים

לכל מין בהמה יש שם בפני עצמו, ולחלקם ישנם שמות נרדפים, וכדלהלן:

נקבה

הנקבה הקטנה – מיומה הראשון ועד מלאות לה שנה תמימה - נקראת:

שעירת עיזים

נקראת גם עז בת שנה

זכר

הזכר הקטן – מיומו הראשון ועד מלאות לו שנה תמימה - נקרא:

שעיר עיזים

נקראת גם גדי, או גדי עיזים

שנה ראשונה

הנקיבה הגדולה בשנתה השניה נקראת:

שעירה

הזכר הגדול נקרא:

שעיר

נקרא גם תיש או עתוד או צפיר

שנה שנייה

הידעת?

פעמים שהשם 'גדי' מתייחס לכלל הבהמות הקטנות כולל מן הבקרי!

בלשון התורה כלל בהמות הצאן הקטנות נקראים גם: 'שה'

(כגון 'שה כבשים' ו'שה עיזים')

בלשון התורה כלל בהמות משפחת העיזים נקראים גם: 'עז'

משפחת העורף

מתוך כלל העופות הטהורים המותרים באכילה, רק שנים מהם מותרים בהקרבה:

בשונה ממשפחת הבקר והצאן שדיני הקרבן תלויים בגיל הבהמה הרי במשפחת העופות לא הגיל קובע, אלא התפתחות הגוף, והדין משתנה בין תור ליונה:

התורים כשרים רק כשהם גדולים, מהשלב שכנפי גופם גדולות ואדומות ומזהיבות כזהב

שלב הביניים, דהיינו 'תחילת הציהוב', פסול בין בתורים ובין ביונים

היונים כשרים רק כשהם קטנים, ונקראים 'בני יונה', עד השלב שצומחות להם נוצות צהובות סביב הצוואר ('תחילת הציהוב')

יונים

תורים

פרק ב'
מבנה
גוף
הקרבות

לדעת, להבין, להתחבר! | פתח דבר

כל יהודי שעלה לרגל ידע בדיוק היכן מונחת ה'אליה' ומהו 'חזה ושוק'; הוא ראה בעיניו את הכהנים בעבודתם, את הלויים בשירם ובזמרם. הם ידעו את הכוונות הנשגבות שעומדות מול עיניהם בעת עבודת הקודש. הם לא ראו שם רק אימורים ודם. הם ראו שם אלוקות ורוממות!

וכדי להתחבר קמעה, לגעת בקודש ולבקר בהיכל ד', ננסה להקיף בפרקנו זה את המבנה המופלא של הבהמה והעוף. נלמד להבין מהו 'הקרב' ומהם 'הכרעיים', כי כאמור: הדרך לחבר את הלב ואת הרגשות, עוברת בראש ובראשונה במסלול של ידיעת והבנת המציאות!

כשאנו לומדים את הפסוק "וְאֵת שְׁתֵּי הַפְּלִית וְאֵת הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהוּ אֲשֶׁר עַל הַפְּסָלִים וְאֵת הַיִּתְּרֹת עַל הַכֶּבֶד עַל הַפְּלִיֹּת יְסִירָנָה" – המילים מסתובבות נגד עינינו במחול מטשטש ומסחרר, אנחנו מרגישים כמו אחרי לימוד מאמר מהזוהר הקדוש, הנשגב מבינתנו. אין לנו שיג ושיח, הבנה וחיבור לנושאים ולעולם המושגים הללו.

יתרה מכך. במוחנו הדל, ובמחשבתנו הכה רחוקה ומנותקת מהווי הקודש והקדשים - איננו מצליחים

להבין ולעשות את החיבור, בין חלקי גוף הבהמה, לתיאורי 'ריח ניחוח לה', הניתוק שלנו ממושגים אלו היא עדות חיה לחסרון הפועם בקרבנו. פעם,

"הם לא ראו שם רק אימורים ודם, הם ראו אלוקות ורוממות!"

המבנה הפנימי של גוף בהמות הבקר, הכבשים והעזים, שווה ברובו (מלבד המראה החיצוני וגודל גופן), ולכן נתמקד בפרק זה בתיאור כללי של גוף הבהמה השווה לכולן.

משפחת הצאן

משפחת הבקר

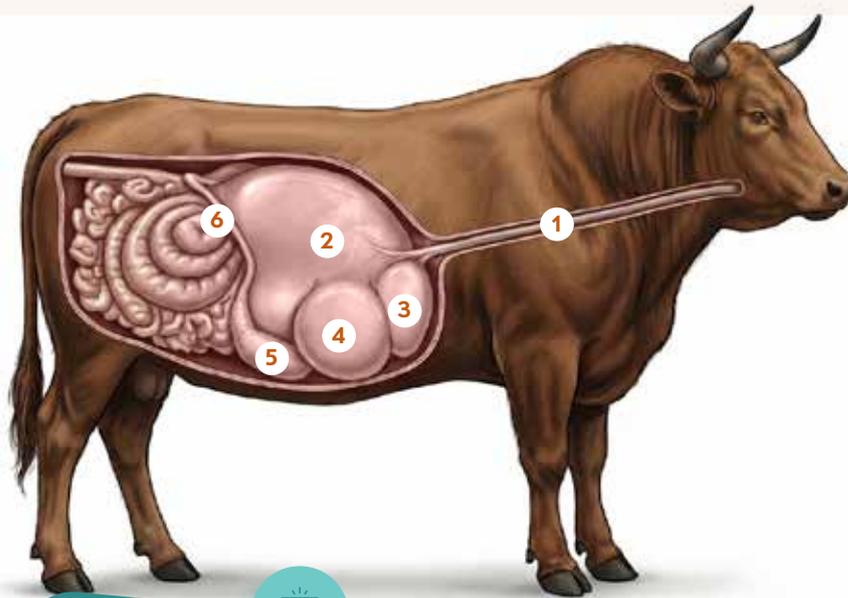
הידעת?

מבנה מערכת העיכול של הבהמה הטהורה שונה ממערכת העיכול של שאר בעלי החיים שאינם טהורים!

מערכת העיכול

בשונה משאר בעלי החיים שאינם טהורים אשר להם יש במערכת העיכול 3 איברים בלבד (ושט, קיבה ומעיים), לבהמות הטהורות ישנם ששה איברי עיכול, ואלו הם:

2

כָּרְס

1

וְשֵׁט

4

הֶמְסָס

3

בֵּית הַכּוֹסוֹת

6

דָּקִין (מעיים)

5

קִבָּה

הידעת?

צינור המעיים הנקרא 'דקין' אורכו כמה עשרות מטרים לדוגמה: בשור גדול, אורכו יכול להגיע עד 40 או 50 מטרים!

בסוף חלל הפה, מתחיל לרדת צינור המאכל הנקרא 'וְשֵׁט' (בצמוד לצינור האויר הנקרא 'קֶנָה'). ה'וְשֵׁט' יורד לאורך הצוואר ומגיע עד ל'כָּרְס' שהוא כעין שק גדול. מה'כָּרְס' יוצא כעין 'כיס' הנקרא 'בֵּית הַכּוֹסוֹת' (על שם שהוא מחולק מבפנים לתאים-תאים כעין 'כוסות'). בסמוך ל'בית הכוסות' יוצא מה'כָּרְס' כיס נוסף הנקרא 'הֶמְסָס'. מדופן ה'המסס' יוצא צינור רחב המתעגל כלפי מעלה בחצי עיגול ונקרא 'קִבָּה', והמשכו הוא צינור המעיים הנקרא 'דָּקִין'. שאורכו כמה עשרות מטרים המקופלים כמובן בשטח קטן.

מי אני?

הבהמה בולעת כמות גדולה של עשב וכדו', המאכל יורד ונכנס אל הכרס ומתרכך שם, אחר כך הוא עולה שוב אל פיה, והיא לועסת ובולעת שוב, ובפעם השניה הוא נכנס ישירות אל 'בית הכוסות', משם ל'המסס', משם ל'קיבה' וממנה אל צינור ה'דקין' שם מסתיים העיכול והפסולת יוצאת החוצה.

מעלות גרה

הסיבה שרק לבהמות הטהורות ישנה מערכת עיכול מסועפת כזו של שש אברים, מפני שהן 'מעלות גרה'. מעלה גרה היא אחד מסימני הטהרה של הבהמות (והחיות) הטהורות.

החלב

ה'קרב' כולו (דהיינו: ה'כרס', 'בית הכוסות', ה'המסס', ה'קיבה' ו'הדקין') עטוף בקרום גדול של חלב הנקרא בתורה: "החלב המכסה את הקרב" או: "החלב המכסה על הקרב". ולדעת כמה ראשונים הוא הנקרא: 'פדר'.

מי אני?

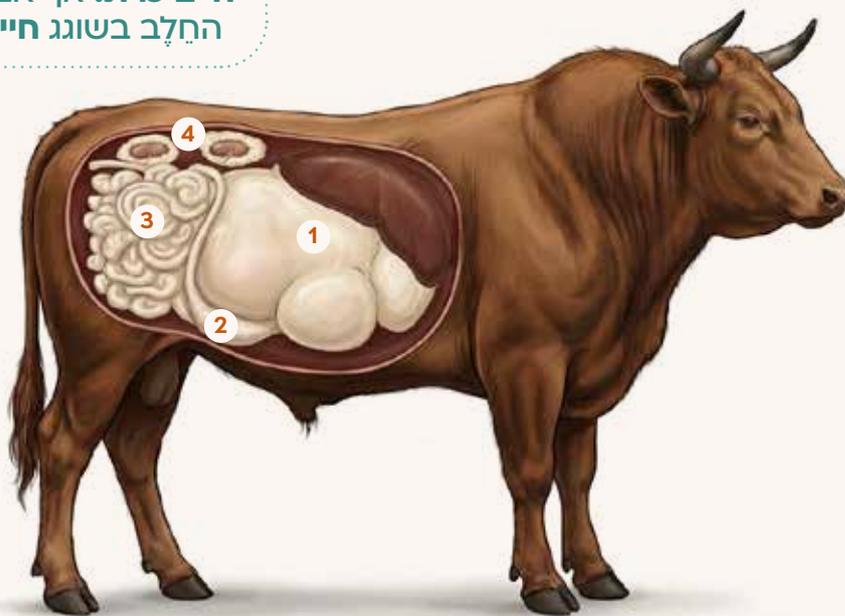
חלב

'חלב' נראה כמו עור (קרום) בצבע לבן. הוא סוג של שומן והוא גם נראה כשומן. אך בשונה מסתם שומן שהוא מותר באכילה, החלב אסור באכילה (והאוכלו במזיד חייב 'כרת') ובקרבות הוא אחד מחלקי ה'אימורים' הקרבים על המזבח. אך יש חלבים המותרים באכילה והם נקראים 'שומן'.

הידעת?

אדם שאכל חלב במזיד חייב כרת. אך אם אכל את החלב בשוגג חייב חטאת

ישנם כמה סוגי חלב המוזכרים בתורה, וכדלהלן:

1 חלב המכסה את הקרב

2 חלב הקבה

3 חלב הדקין

4 חלב הפליות

את הקיבה לקשת אשר יורים בה חיצים: את הצד התחתון ממדמים לקשת עצמה, ואת הצד העליון ל'יתר' - החבל הנמתח בעת יריית החץ). המחלוקת בין רבי עקיבא לרבי ישמעאל היא בנוגע לחלב העליון ('חלב היתר') האם הוא נחשב ל'חלב' או ל'שומן', אבל החלב התחתון ('חלב הקשת') לדעת כולם נחשב ל'חלב': הוא אסור באכילה וקרב על המזבח.

חלב הדקין

לאורך כל צינור ה'דקין' (-המעיים) דבוקים פסים של שומן לבן³. בחלקם הראשון, ממקום יציאת ה'דקין' מן הקיבה באורך אמה אחת - הם נחשבים ל'חלב' (האסור באכילה וקרב על המזבח), ובהמשך הם נחשבים ל'שומן' (המותר באכילה ואינו קרב על המזבח).

החלב אשר על הקרב

מתחת ל'חלב המכסה את הקרב'¹ ישנן שכבות נוספות של חלב, על כל איבר מהקרבניים בפני עצמו (חוץ מהכרס), דהיינו: על 'בית הכוסות', על ה'המסס', על ה'קיבה' ועל ה'דקין', ונקראות בתורה: "כל החלב אשר על הקרב". ולפעמים נקראים שני סוגי החלב יחד בשם כולל: "כל החלב המכסה את הקרב".

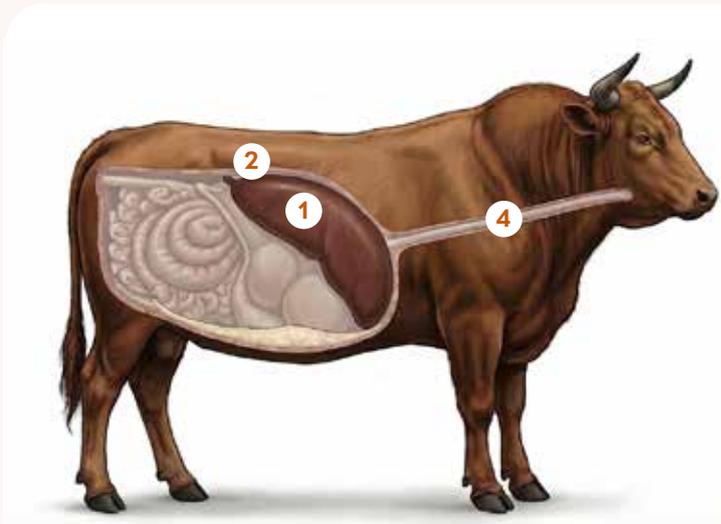
חלב הקבה

מעל ה'קיבה' מצויות חתיכות לבנות², וישנה מחלוקת תנאים האם הן נחשבות לחלב או לשומן: לדעת רבי עקיבא הן נחשבות לשומן ולדעת רבי ישמעאל - לחלב.

ה'קיבה' נראית, כאמור, כצינור המתעגל כלפי מעלה בחצי עיגול. ישנו חלב הדבוק לצידה התחתון, וישנו חלב הדבוק לצידה העליון (בגמרא מדמים

*ביאור 'חלב הפליות' ו'חלב הפסלים', מובאים בהמשך.

האמורים וחלקי הפנים

1 הפכד

הכבד הוא גוש בשר אדום מוארך ומלא בדם, וממוקם בצד הכרס מצדו הימני. הוא שוכב על גובה צדו הימני של הכרס - מעל 'החלב המכסה את הקרב', והוא עצמו איננו עטוף בחלב.

2 אצבע הפכד

בקצה האחורי של הכבד מצדו העליון, יוצאת בליטה קטנה הנראית כאצבע הבוהן, ונקראת 'אצבע הכבד'.

3 הטחול

הטחול הוא גוש בשר בצבע אדום נוטה לחום, הדומה קצת ל'כבד' אך קטן ממנו. הטחול שוכב גם הוא בצד הכרס מעל 'החלב המכסה את הקרב', וממוקם בצד שמאל של הבהמה.

יוצא איפוא, שהכבד והטחול מקבילים זה לזה: הכבד שוכב על צדה הימנית של הכרס, והטחול על צדה השמאלית.

הידעת?

הנֶשֶׁט (צינור המאכל) עובר בין שתי הריאות, בדרכו לפרס

הלב ממוקם בין שתי הריאות

4

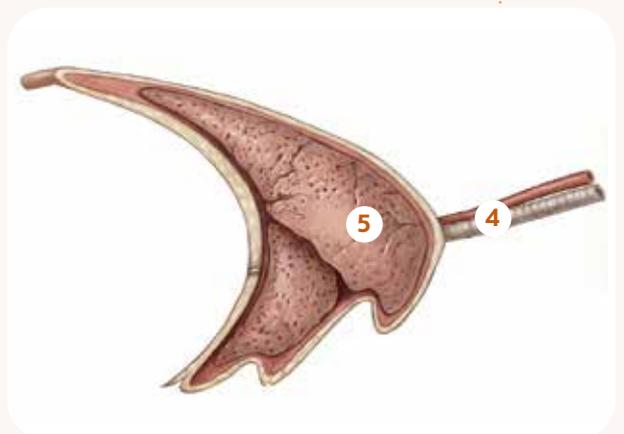
קנה ונשט

בצוואר הבהמה, מלבד הנשט, עובר צינור נוסף - דרכו נושמת הבהמה אויר, ונקרא 'קנה'. הקנה הוא צינור רחב, עשוי כולו טבעות טבעות המחוברות זו לזו. האויר יורד ב'קנה' ונכנס לריאות. הקנה והנשט יורדים לאורך צוואר הבהמה כשהם צמודים אחד לשני.

5

ראות

הריאות ממוקמות בחלל הקדמי של הבהמה. ריאה אחת מצד ימין וריאה שניה מצד שמאל. הקנה היורד בצוואר מגיע עד לפתח הכניסה לריאות, ושם הוא מתפצל לשני צינורות לשתי הריאות. בתוך הריאות ממשיכים הצינורות להתפצל לצינורות דקים יותר (כעין שורשי אילן). הצינורות הללו נקראים: 'סמפונות'.

יותרת הכבד

הריאות ואיברי העיכול תופסים את רוב חלל גוף הבהמה: הריאות ממוקמות בחלל הקדמי, והכרס בחלל האחורי, וביניהם מפריד כעין עור עבה המשמש כ'מחיצה', הנקרא 'יותרת הכבד' (או: 'טרפש הכבד'; 'חצר הכבד'; 'זופן המסך'; ובלשוננו: 'סרעפת'). הסיבה שנקרא 'יותרת הכבד', מפני שהיא דבוקה אף לכבד.

ובחלל האחורי - הכרס ושאר איברי העיכול, וכן הכבד, הטחול והכליות.

בחלל הקדמי - נמצאים הריאות והלב.

מחיצת 'יותרת הכבד' מחלקת למעשה את כל חלל הבהמה לשני 'חדרים': יש לציין, שלשיטת ה'מזרחי' בפירושו על רש"י, לא כל המחיצה נקראת יותרת הכבד, אלא שהמחיצה מחוברת אל דפנות הבטן באמצעות רצועת בשר המקיפה אותו סביב, ורק רצועה בשר זו היא הנקראת בתורה 'יותרת הכבד' לפי שהוא דבוקה מעט אל הכבד.

חלב הפליות

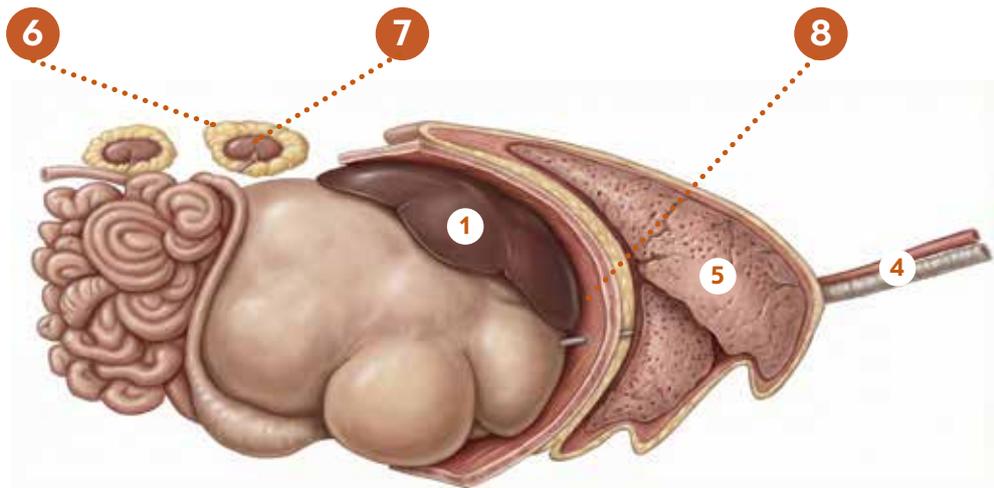
כל 'כוליא' עטופה כולה בשכבה עבה של חלב לבן עד שהכוליא אינה נראית. שתי הכליות, ביחד עם החלב שמעליהן, הם מחלקי ה'אימורים' הקרבים על המזבח.

הפליות

קרוב לסוף גב הבהמה, לפני תחילת הזנב, נמצאות ה'כליות' - אחת בימין ואחת בשמאל. כל 'כוליא' נראית כגוש בשר אדום.

יותרת הכבד

'יותרת הכבד' נראית כעין עור אדום ועבה. ואינה עומדת כקיר זקוף, אלא נצמדת לכרס שמאחוריה ומתעגלת עמו, עד שצורת עמידתה היא כחצי עיגול. הושט עובר בתוך נקב שבאמצע 'יותרת הכבד', בדרכו ל'כרס'.

הידעת?!

'יותרת הכבד' הוא אחד מחלקי ה'אימורים' הקרבים על המזבח.

ישנה הלכה שכשחותכים ומוציאים אותה - יש להוציא עמה אף חתיכה קטנה מן הכבד במקום חיבורם.

1

צֵלְעוֹת קֶטְנוֹת

מקום יציאת הצלעות הארוכות מהשדרה, הוא ממרכז הגב, כאמור. אך גם מהמשך השדרה בחלק האחורי הקרוב יותר לזנב, באזור המותניים, יוצאות צלעות נוספות, קצרות באורכן, ונקראות ה'צלעות הקטנות', כעין 'שיניים' הבולטות לשני צידי השדרה. מקום ה'כליות' הוא מתחת לאותן צלעות קטנות. מקום זה אף נקרא 'כסלים', כמבואר בהמשך.

2

אֲלִיָּה

זנב הכבשים נקרא גם בשם 'אליה', והוא שונה מזנב הבקר והעזים בכך שהוא איבר גדול ומלא בשומן.

רְגְלִים הָאֲחֻרָיִת

כל רגל מרגלי הבהמה האחוריות מורכבת משלוש עצמות (בנוסף לעצם רביעית המחברת את הרגל לעמוד השדרה):

עצם עליונה

3

נקראת: 'יֵרֶךְ'
וכן: 'קולית'

עצם אמצעית

4

נקראת: 'שׁוֹק'

עצם תחתונה

5

נקראת: 'פְּרָעִים'
וכן: 'אַרְכָּבָה תַּחְתּוֹנָה'

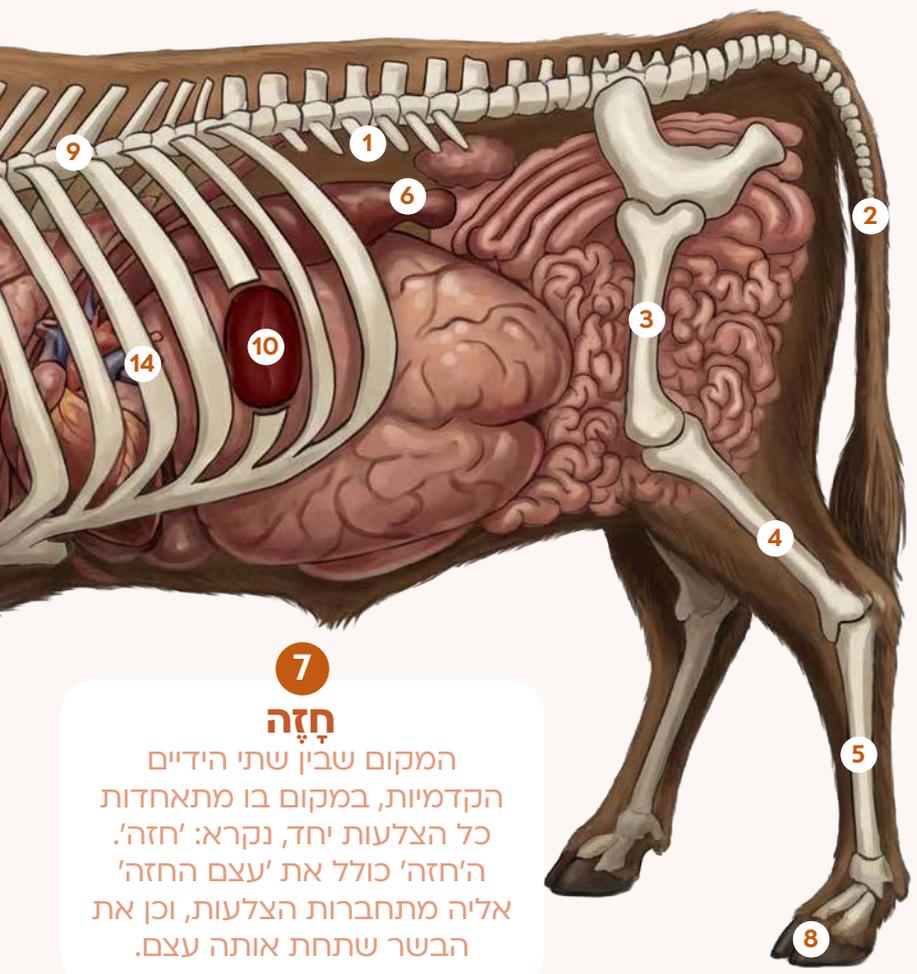
6

כָּסְלִים

דפנות הבהמה האחוריות, מתחת למקום ה'צלעות הקטנות', דהיינו כל בשר המותניים והבטן, נקרא בשם: 'כסלים'.

חֵלֶב הַכֶּסְלִים

מהצד הפנימי של בשר הכסלים ואף בתוך הבשר מצוי חֵלֶב, ונקרא: 'חֵלֶב הכסלים'. רובו של חֵלֶב הכסלים דינו כשומן המותר באכילה, ורק החֵלֶב המצוי בגובה הכסלים למעלה משני צידי השדרה - דינו כחֵלֶב ואסור באכילה, ו'חלב' זה הוא אחד מחלקי ה'אימורים' הקרבים על המזבח. 'חלב הכסלים' הקרב על המזבח נמצא בסמוך למקום הכליות, ו'חלב הכסלים' ו'חלב הכליות' סמוכים ממש אחד לשני.

7

חֲזָה

המקום שבין שתי הידיים הקדמיות, במקום בו מתאחדות כל הצלעות יחד, נקרא: 'חזה'. ה'חזה' כולל את 'עצם החזה' אליה מתחברות הצלעות, וכן את הבשר שתחת אותה עצם.

8

פְּרָסוֹת הָרְגְלִים

בארבעת הרגליים, קצה התחתון של ה'כרעיים' מסתיימת עם עצם המשמשת כמדרס כף הרגל של הבהמה, ונקראת 'פרסה' וכן 'טלפיים'. הפרסה שסועה לשניים כעין שתי אצבעות, והוא אחד מסימני הטהרה של הבהמות (והחיות) הטהורות.

הידעת?

'הצלעות' משמשות כמגן על חלקי הפנים של הבהמה. בעיקר על מקום הריאות והלב, על הכרס, הכבד והטחול.

הידעת?

'עמוד השדרה' משמש גם כבסיס לכל מבנה הבהמה. אליו מחובר הראש, ממנו יוצאות הצלעות, ואליו מתחברות הידיים והרגליים

מי אני?

עצמות

לעצמות הבהמה – מעבר להיותם ה'שלד' והבסיס עליהם נשען כל גוף ומבנה הבהמה, ישנם גם השלכות הלכתיות רבות.

עצמות הבהמה מהווים כ-20%-15 אחוזים ממשקל גופה הכולל של הבהמה, העצמות הינם חזקים ביותר, בפרט עצם ה'שוק' שמסוגל לשאת משקל מאות ק"ג תוך ריצה ומשא.

מפרקי העצמות, הינם נקודות המפגש בין העצמות – שם אף מנתחים הכהנים בעבודתם את הבהמה לנתחיה מבלי לשבור את העצמות.

9

השדרה

לאורך כל גב הבהמה – מהראש ועד הזנב, עובר 'עמוד השדרה'.

עמוד השדרה הוא שרשרת של חוליות כעין טבעות הצמודות זו לזו, ויוצרות יחד כעין 'צינור' ארוך לאורך כל הגב, ובתוכו עובר 'חוט השדרה'.

הידעת?

כשמוזכר בתורה **שוק** הכוונה היא ל'ירך' וה'שוק' יחד. כמו כן כשמוזכר **רגל** בנתחי העולה הכוונה היא גם כן ל'ירך' וה'שוק' יחד.

14

צלעות

כל חלל הבהמה הקדמי מוקף ב'צלעות'.

הצלעות היוצאות משני צידי עמוד השדרה בשורה, לאורך כל מרכז הגב, ויורדות בעיגול כלפי מטה. הן מסתיימות בחלקה התחתון של הבהמה בין שתי הידיים הקדמיות, שם הן מתחברות ל'עצם החזה'.

כל הצלעות יחד עם הבשר שביניהם, נקראות גם בשם כללי 'דפנות הבהמה': הצלעות שבצד ימין נקראות 'דופן ימין', והצלעות שבצד שמאל נקראות 'דופן שמאל'.

ידיים

גם הידיים (הרגליים הקדמיות) מורכבות משלוש עצמות (בנוסף לעצם רביעית המחברת אותן לעמוד השדרה):

עצם עליונה

11 המחברת את היד לעמוד השדרה נקראת: 'פְתִיף'

שתי עצמות אמצעיות

12 נקראות יחד: 'זְרוּע'

עצם תחתונה

13 נקראת – כמו ברגליים: 'פְרָעִים' וכן: 'אַרְכָּבָה תַּחְתּוֹנָה'

10

הטחול

ה'טחול' שכאמור לעיל שוכב על הצד השמאלי של הכרס, נמצא למעשה בין הכרס ל'דופן שמאל', והכבד שבצד ימין – נמצא בין הכרס ל'דופן ימין'.

הידעת?

אֵלֶיֶת הַכִּבְשִׁים היא אחד מחלקי ה'אימורים' הקרבים על המזבח (למרות שאין בה 'חלב' אלא שומן) וזאת בשונה מזנב הבקר והעיזים, שאינו נחשב לאחד מחלקי ה'אימורים'.

הידעת?

דופן בשר הכסלים עשוי שכבות שכבות של בשר כעין 'דפים' הדבוקים זה לזה, וביניהם מצוי **חלב**. ההלכה היא שרק **חלב הנמצא במקום גלוי** נחשב כחלב, ואילו החבוי בתוך שכבת בשר דינו כשומן.

השינוי העיקרי בין עוף לבהמה - הנוגע לענייני הקרבנות - הוא באיברי העיכול: לעוף אין כרס, בית הכוסות, המסס וקיבה, במקומם יש לו 'זפק' ו'קורקבן'.

מַעֲרַכַת הָעוֹף

1

וּשְׁט

צינור המאכל היורד מסוף הפה לעבר הבטן (בדומה לושט הבהמה)

2

זָפֵק

כעין שקית היוצאת מהושט, בצד הקדמי של הצוואר. בתורה זה נקרא 'מוֹרָאָה'.

3

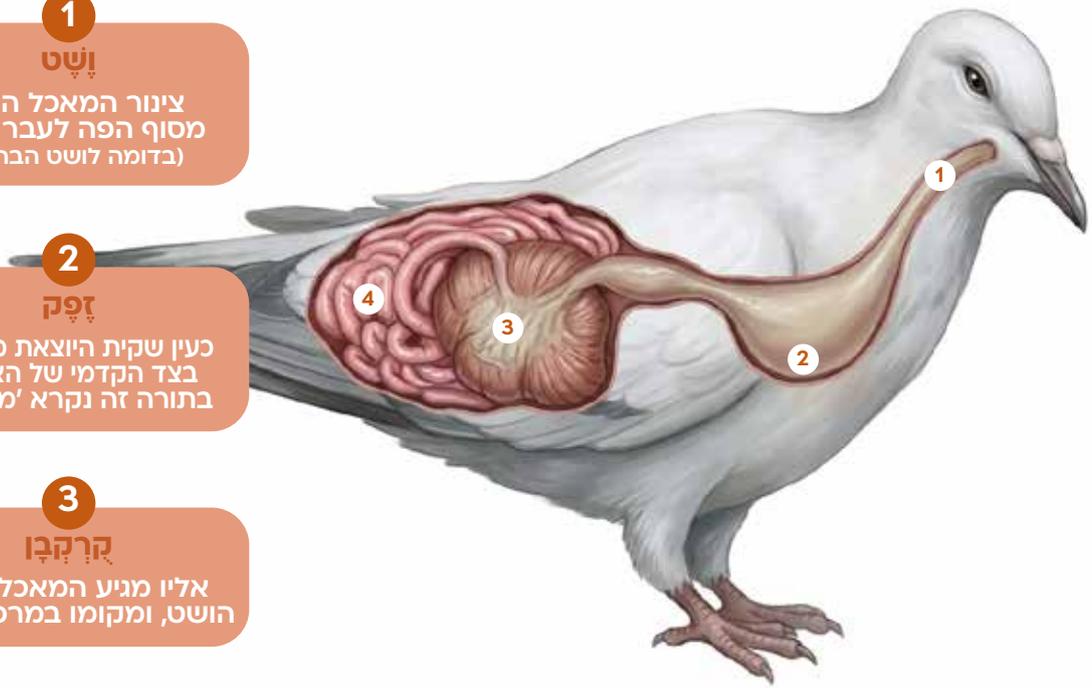
קֶרֶקֶבֶן

אליו מגיע המאכל בסוף הושט, ומקומו במרכז הבטן.

4

דִּקְיָן

המעיים (בדומה למעי הבהמה)

ה'זפק' נראה, כאמור, כעין 'כיס' היוצא מאמצע הושט, והוא באמצע צוואר העוף בצדו הקדמי.

כשהמאכל יורד בושט בדרכו אל איברי העיכול, הוא נכנס בדרכו אל ה'זפק' לעיכול ראשון, אח"כ חוזר לושט וממשיך הלאה לעבר ה'קורקבן' להמשך העיכול, ומשם ממשיך אל ה'דקין' עד ליציאת הפסולת החוצה.

הידעת?

בקרוב 'עולת העוף', לאחר מליקת העוף ומיצוי הדם, עושה הכהן נקב בצוואר העוף עם סכין, ושולף החוצה את ה'זפק' עם כל איברי העיכול הנמשכים עמו (ושט, קורקבן ודקין), ומשליכם אל 'מקום הדשן' שברצפת העזרה, והם נבלעים שם בנס.

השיער הקטן הדק המפוזר על פני העור נקרא בתורה: נוצות

הנוצות הגדולות העשויות כקנה ובצדו שער נקראות בתורה: קַנְפִּים

נוצות העוף

גוף העוף עוטה בשני סוגי נוצות עם שמות שונים

סְמִיכָה

בקרבת בהמה, קודם השחיטה נעמד בעל הקרבן בסמוך לקרבן, מניח את שתי ידיו על ראשו ונשען בכל כוחו, ואומר 'יודיו' על העבירה.

אם היה זה קרבן תודה או שלמים -
אומר אז דברי שבח והודאה

הסמיכה נעשית בעזרה, בסמוך למקום
בו מתבצעת אחר כך השחיטה, ואת
השחיטה יש לעשות מיד לאחריה.

ברוב קרבנות היחיד עושים סמיכה, חוץ
מבכור מעשר ופסח.

ברוב קרבנות הציבור לא עושים סמיכה,
חוץ מ'פר העלם דבר של ציבור' ו'שעיר
לעזאזל' ביום הכיפורים.

שְׁחִיטָה, הַקְּבֵלָה, הַהוֹלָכָה וְהַזְרִיקָה

בקרבת בהמה, ארבע העבודות העיקריות בקרבן הן:

שחיטה

קבלה - הכהן מקבל את
הדם לתוך כלי שרת.

הולכה - הכהן מוליך את
הדם למזבח.

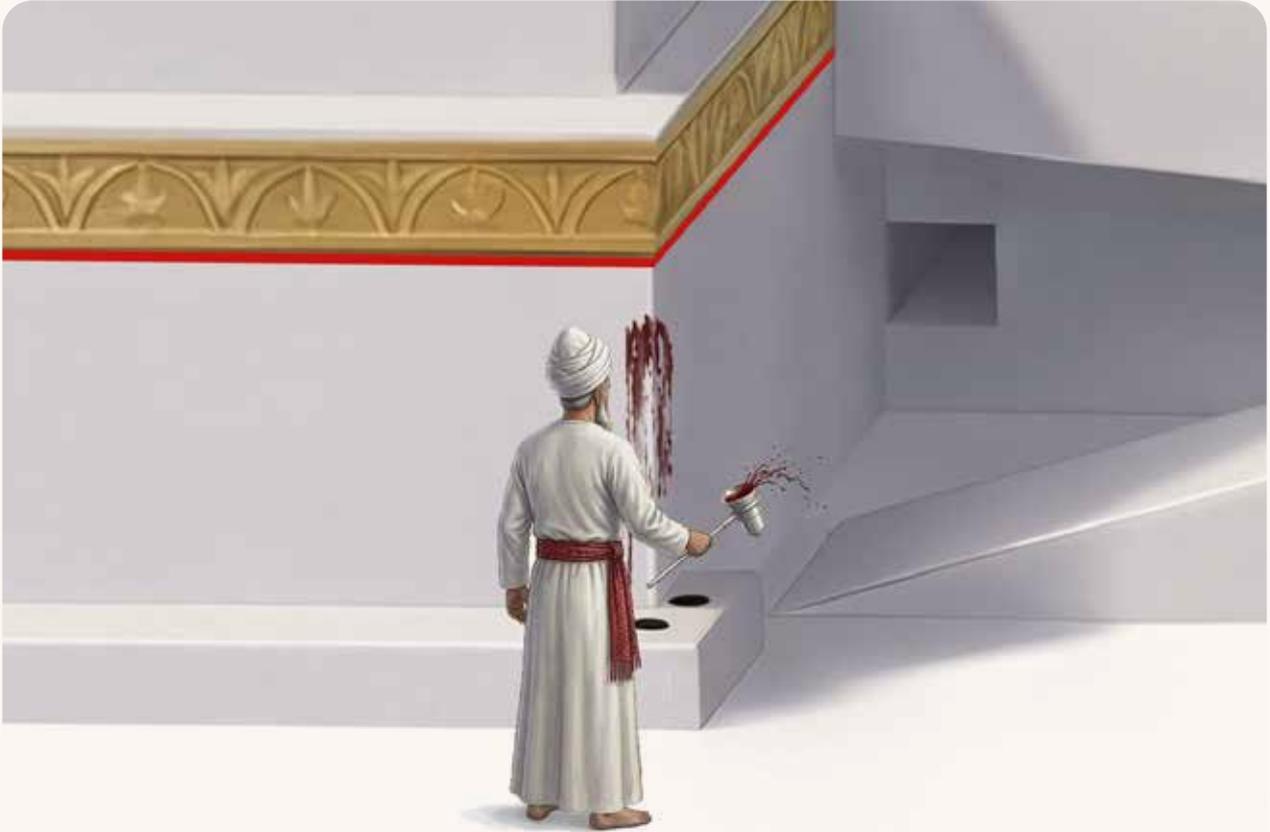
זריקה - הכהן זורק את
הדם על המזבח, ובחטאות
פנימיות - בתוך ההיכל.

קרבן שארבע עבודות אלו נעשו בו בכשרות, נחשב
שהוקרב כדינו, ואילו המשך העבודות - כגון ההקטרה
באש, ואכילת הקרבן, אינן מעכבות בדיעבד.

השחיטה יכולה להיעשות אף שלא על ידי
כהן, והקבלה, ההולכה והזריקה חייבות
להיעשות ע"י כהן.

זְרִיקַת הַדָּם

העבודה הרביעית והמסיימת מתוך ארבע העבודות העיקריות שבקרבת בהמה (בנוסף לשחיטה, קבלה והולכה) היא עבודת הזריקה.

בקרבת בכור, מעשר ופסח הכהן
זורק את הדם פעם אחת בלבד, על
קיר המזבח בחציו התחתון.

ברוב הקרבנות, הדם נזרק
במזבח החיצון, חוץ מחטאות
פנימיות שדמם ניתן בהיכל
ובמזבח הפנימי.

ברוב הקרבנות הכהן זורק את הדם
ישירות מן הכלי בכח וממרחק, מלבד
בקרבת חטאת: ב'חטאת חיצונית'
הכהן מורח את הדם באצבעו בנחת
על קרנות המזבח למעלה, וב'חטאות
פנימיות' (בהיכל) הכהן טובל את
אצבעו ומזה טיפות דם לעבר הפרוכת.

בקרבת שדמם ניתן במזבח
החיצון: ברוב הקרבנות (מהבהמות)
יש לזרוק את הדם על קיר המזבח
בחציו התחתון דווקא, מתחת ל'חוט
הסיקרא', מלבד ב'חטאת חיצונית'
(חטאת בהמה) שהכהן נותן מהדם
באצבעו על ארבע קרנות המזבח
החיצון למעלה.

ברוב הקרבנות, לאחר עבודת
הזריקה הכהן שופך את שיירי הדם
שבכלי על 'יסוד' המזבח החיצון,
ועבודה זו נקראת 'שפיכת שיירים'.

בקרבת עולת בהמה, אשם,
'שלמים' ו'תודה' - הכהן זורק את
הדם על שתי זוויות המזבח בחציו
התחתון. זריקה זו נקראת: 'שתי
מתנות שהן ארבע'.

אֲמוֹרִים

- 6
אֵלֶיהָ
- 5
יֹתֵרֵת
הַכֶּבֶד
- 4
חֵלֶב
הַפִּסְלִים
- 3
שְׁתֵי הַכְּלִיֹּת
וְהַחֵלֶב
שֶׁמַּעֲלֵיהֶם
- 2
כָּל הַחֵלֶב
אֲשֶׁר עַל
הַקָּרֶב
- 1
הַחֵלֶב
הַמְכֻסָּה אֶת
הַקָּרֶב

מִי אֲנִי?

הַעֲצָה

כִּינוּי לַכְּלִיֹּת, עַל שֵׁם
שִׁוְעָצוֹת הֵן

וְהַקָּרִיב מִזְבֵּחַ הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁה לָהּ זֹלָכּוֹ הָאֵלֶיהָ תִּמְיָמָה
לְעֹבֹת הַעֲצָה יִסְרְנָה וְאֵת הַזֹּלָכּוֹ הַמְכֻסָּה אֶת הַקָּרֶב
וְאֵת כָּל הַזֹּלָכּוֹ אֲשֶׁר עַל הַקָּרֶב. וְאֵת שְׁתֵי הַכְּלִיֹּת וְאֵת
הַזֹּלָכּוֹ אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר עַל הַפִּסְלִים וְאֵת הַיִּתְרֵת עַל
הַכֶּבֶד עַל הַכְּלִיֹּת יִסְרְנָה

ויקרא ג' ח-י

אימורים

ברוב קרבנות הבהמה, מקטירים במזבח רק חלקים מסויימים ושאר בשר הקרבן ניתן לאכילה (מלבד ב'חטאות פנימיות' ששאר הבשר נשרף מחוץ למחנה, ומלבד קרבנות 'עולה' שהבשר כולו נקטר במזבח).

האימורים נקטרים במזבח רק לאחר זריקת הדם. ובקרבנות הנאכלים - לאחר הקטרת ה'אימורים' נותר הבשר לאכילה. אותם חלקים מסויימים הנקטרים על המזבח נקראים 'אימורים' (מלשון 'אמירה', שאתם אמר ה' להקטיר באש). ואלו הם:

'חלב הכסלים' (החלב המצוי בתוך דפנות הבהמה האחוריים, באזור המותניים והכליות).

'החלב המכסה את הקרב' (כעין סדין לבן העוטף את כל איברי העיכול) ונקרא גם 'פדר'.

'יותרת הכבד' (דופן המחיצה שבתוך חלל הבהמה, בין הריאות לאיברי העיכול).

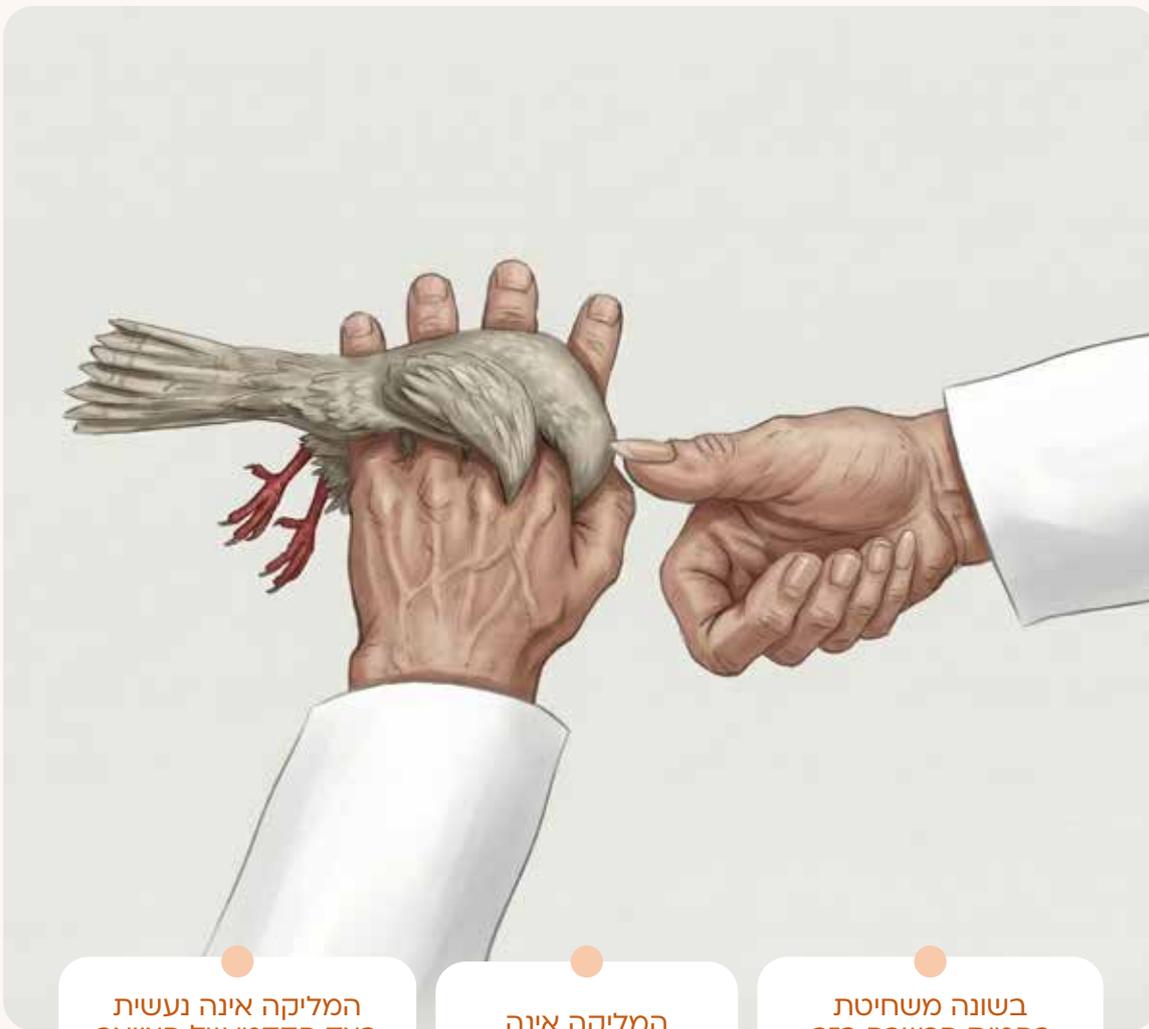
'כל החלב אשר על הקרב' (חתיכות נוספות של חלב מתחת ל'חלב המכסה', מעל: 'בית הכוסות', ה'המסס', ה'קובה' והאמה הראשונה מה'דקין').

בבהמות שממין הכבשים גם ה'אליה' (זנב הכבש). את ה'אליה' יש לחתוך מסוף הגב, במקום הנמצא ממול הכליות.

שתי הכליות והחלב העוטף אותן.

מליקה

בקרבת העוף (דהיינו 'תור' או 'בן יונה' לחטאת העוף' או 'לעולת העוף') אין שוחטים את העוף בסכין, אלא במקום זאת עושה לו הכהן 'מליקה' בציפורן. שלושה הבדלים עיקריים ישנם בין 'שחיטה' ל'מליקה':

המליקה אינה נעשית בצד הקדמי של הצוואר אלא בצדו האחורי מתחת ל'עורף'.

המליקה אינה נעשית בסכין אלא בציפורנו של הכהן.

בשונה משחיטת בהמות הכשרה בזה, המליקה אינה כשירה 'בזר' אלא בכהן בלבד.

בחטאת העוף הכהן חותך רק 'סימן' אחד (קנה או וט) ואינו מבדיל את הראש מן הגוף, ו'לעולת העוף' הכהן חותך את שני ה'סימנים' ומבדיל את הראש מן הגוף. מליקת העופות היא אחת מן העבודות המעכבות בקרבנות העוף, והיא מקבילה לשחיטה.

אופן המליקה:
הכהן תוחב את הציפורן של אחת מאצבעות יד ימין בצד האחורי של צוואר העוף, וחותר את ה'מפרקת' (עצמות העוף בעורפו) עם ה'סימנים' - הקנה והוט.

אופן אחיזת העוף בעת המליקה:
הכהן מניח את העוף על גב ידו השמאלית, ראשו לכיוון הבהן וזנבו לכיוון הזרת, את שתי רגלי העוף הוא אווז בין האצבעות 'קמיצה' ו'זרת' ואת שני כנפיו הוא מקפל ותופס בין 'אצבע' ל'אמה', מותח את הראש ותוחבו בין ה'בוהן' ל'אצבע' כשהצוואר מתוח מתחת ל'אצבע' ו'אמה', ותופס את הראש עם ה'בוהן'.

הַקְטָרָה צֵאֵשׁ

ברוב הקרבנות העבודה האחרונה בקרבן היא 'הקטרה',
דהיינו שריפת חלקי הקרבן במערכת האש שבמזבח החיצון.

**ב'מנחת כהנים', ב'מנחת חביתין',
ב'מנחת חינוך' וב'מנחת נסכים' -
מקטירים את המנחה כולה באש.**

**ברוב 'קרבנות הבהמה' החלקים
הנקטרים במזבח הם ה'אימורים'
(ראה להלן).**

**ב'לחם הפנים'
מקטירים את 'בזיכי הלבונה'.**

**בקרבן עולת בהמה - איברי הקרבן
כולו נקטרים על המזבח, מלבד העור
שהוא מופשט וניתן לכהנים.**

**ב'קטורת' - מקטירים את כולה,
ב'מזבח הפנימי' שבהיכל.**

**בעולת העוף - העוף כולו נקטר
על המזבח חוץ מאיברי העיכול
(ה'מוראה והנוצה') המושלכים
'למקום הדשן'.**

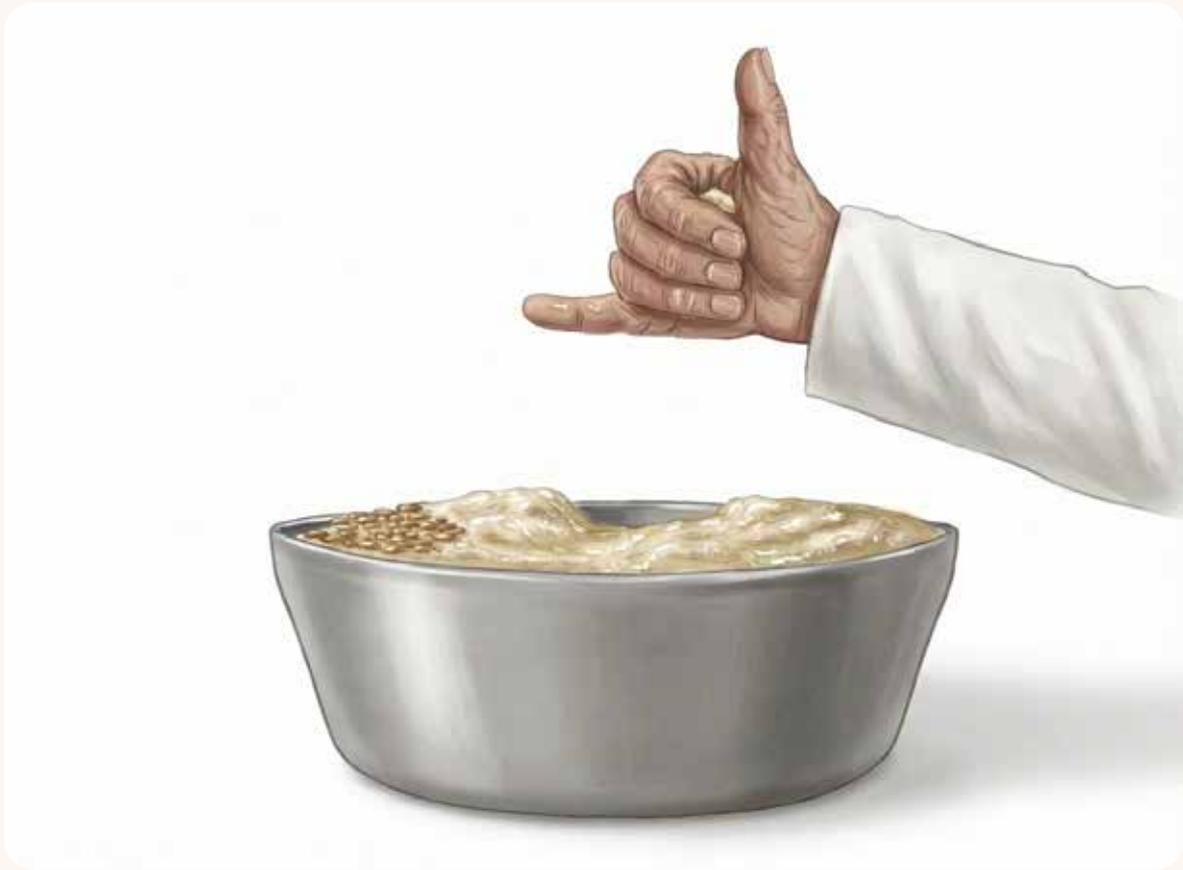
**בכל קרבנות הבהמה והעוף, מכיון
שעבודת הדם היא המעכבת את
הכפרה, ההקטרה היא רק מצוה
ואינה מעכבת, וניתן לעשותה אף כל
הלילה שלאחר ההקרבה.**

**בחמשת 'מנחות נדבה' וכן ב'מנחת
העומר' - מקטירים את ה'קומץ'
וה'לבונה' ושאר המנחה ניתנת
לאכילה לכהנים.**

**בכל המנחות, וכן בקטורת, ההקטרה
היא חלק מהעבודות המעכבות את
הקרבן, והיא כשרה רק ביום.**

**ב'מנחת חוטא' וב'מנחת סוטה' -
מקטירים את ה'קומץ' בלבד (אין
בהם לבונה).**

הַמִּצְוָה

הכלי עם ה'קומץ' וה'לבונה' וצועד לעבר ה'מזבח החיצון', מולח ומקטיר את ה'קומץ' וה'לבונה' באש. שיירי המנחה שנותרו בכלי ניתנים לכהנים לאכילה.

ארבעת העבודות שבמנחה, ה'קמיצה', 'קבלת הקומץ בכלי', ה'הולכה' וה'הקטרה', מקבילות לארבעת העבודות העיקריות שבקרבת המנחה: 'שחיטה', 'קבלה', 'הולכה' ו'זריקת הדם'.

במקרה ובעל הקרבן הוא כהן, לא עושים למנחה 'קמיצה', אלא המנחה כולה נקטרת כליל באש ואין ממנה שירים לאכילה.

ברוב 'קרבת המנחה', העבודה הראשונה המעכבת בקרבן היא עבודת ה'קמיצה': לאחר הגשת המנחה בקרן המזבח, הכהן מכניס את כף ידו הימנית לתוך המנחה (דהיינו לתוך תערובת ה'סולת' עם השמן שבכלי) כשהוא סוגר את אצבעות כף היד מלבד הבהן והזרת, והכמות הנכנסת לתוך היד זהו ה'קומץ'.

לאחר ה'קמיצה' הכהן מרים את ידו עם ה'קומץ', ונותן את ה'קומץ' לתוך 'כלי שרת' שכהן אחר מחזיק בימינו. אחר כך הכהן מלקט מן המנחה את ה'לבונה' (אחד ממיני הבשמים, הניתן אף הוא בתוך המנחה) ומניחה מעל ה'קומץ', נוטל את

טִמְאַת מִקְדָּשׁ וְקִדְשָׁיו

חל איסור לאדם טמא להיכנס לבית המקדש, וכן אסור לו לאכול קדשים בעודו טמא. אם נכנס בטומאתו למקדש, או שאכל כזית מן הקדשים, במזיד - חייב כרת, ואם התרו בו למלקות - לוקה, ובשוגג מביא קרבן בהתאם למצב הכלכלי שלו, בהמה או עוף או מנחה ('קרבן עולה ויורד').

שוק

האמצעית נקראת 'שוק', ואילו העצם העליונה נמצאת בתוך גוף הבהמה, והיא נקראת 'עצם הירך' או 'קולית'. לכהנים נותנים את החלק האמצעי הנקרא 'שוק'. זו היא שיטת רבי יהודה (חולין קלד, ב), אולם לדעת חכמים השוק כולל את שתי העצמות העליונות, דהיינו העצם האמצעית והעצם העליונה.

אחת ממתנות הכהונה הוא ה'שוק' של הרגל הימנית של הבהמה, שהכהן מקבל מקרבן השלמים, כמו שנאמר בפרשת צו (ויקרא ז, לב) וְאֵת שׁוֹק הַיָּמִין תִּתֶּנּוּ תְרוּמָה לַכֹּהֵן מִזִּבְחֵי שְׁלָמֵיכֶם. רגל הבהמה מורכבת משלש עצמות, המחוברות זו לזו, האחת מעל השנייה. העצם התחתונה נקראת 'ארכובה' או 'כרעיים' העצם

קִיץ הַמִּזְבֵּחַ

קרבנות אלו נקראים 'קִיץ המזבח' כמו אדם האוכל פירות-קִיץ לקינוח סעודה, כך קרבנות אלו באים כתוספת על החובה.

במידה נותר מצב והמזבח עומד פנוי ואין לכהנים מה להקריב עוד, מקריבים עליו עולת-נדבה של ציבור. קרבנות אלו נקנו מהשיירים שנותרו ממטבעות מחצית השקל שנתנו בני ישראל עבור קרבנות חובה.

לֶחֶמֶי תּוֹדָה

אחד מארבעת סוגי הלחם יש לתת לחם אחד לכהן העובד את העבודה, ושאר 36 הלחמים נאכלים לבעלים ולכל אדם, במשך יום הקרבת התודה ובלילה שלאחריו עד חצות. אין מקריבים קרבן תודה בערב פסח ובפסח משום החמץ שבלחמי תודה.

המקריב קרבן תודה, מביא יחד עם הקרבן גם ארבעים לחמים. לחמים אלו מחולקים לארבעה סוגים שונים, עשר לחמים מכל סוג. עשר חלות לחם חמץ, ושלושים מצות משלושה מינים: עשר חלות מצות, עשרה ריקיקי מצות ועשר חלות מורבכות (חלוטות ברותחים). מכל

כֹּהֵן מְשִׁיחַ וּמִרְצֵה בְּגָדִים

נגזר על ידי יאשיהו, ולכן היה הכהן הגדול מתחנך רק בלבישת שמונה בגדים, בשונה מכהן הדיוט הלוּבֵש רק ארבע בגדים, ועל שם כך נקרא בשם: "מרובה בגדים".

כשהיו ישראל במדבר וכן בימי בית ראשון, היה הכהן הגדול נמשח בשעת מינויו בשמן המשחה, ועל שם כך היה נקרא: "הכהן המשיח". אולם מימי המלך יאשיהו ואילך, ובזמן בית שני, לא היה שמן המשחה, כי הוא

תְּנוּפָה

רוחות שלו, מעלה ומוריד למי שהשמים והארץ שלו. זאת ועוד מובא שם שהתנופה עוצרת רוחות רעות וטללים רעים, כי שירי מצוה מעכבין את הפורענות, והתנופה היא שירי מצוה שכן הדם הוא זה שמכפר ולא התנופה.

בכמה מהקרבנות יש לקיים מצות תנופה, דהיינו נענוע וטלטול הקרבן, או חלק ממנו, על ידי בעל הקרבן יחד עם הכהן, כלפי ארבע רוחות העולם, וכן כלפי מעלה וכלפי מטה. בגמרא (מנחות סב, א) מוסבר ענין התנופה: 'מוליך ומביא למי שארבע

מְקוֹם הַדָּשָׁן – בַּיִת הַדָּשָׁן

● מקום הדשן

את כל שאריות האפר והפתילות שנותרו במנורה היו גם נותנים שם, ומצוה זו נקראת 'דישון המנורה'.

במהלך הקרבת 'עולת העוף' היה הכהן מוציא מגוף העוף את איברי העיכול עם חתיכת עור ונוצות שכנגד הנקב שעשה ('מוראה ונוצתה') ומשליכם ל'מקום הדשן'.

כל הדברים הללו היו נבלעים שם ברצפה בדרך נס.

'מקום הדשן' במרחק עשר אמות מתחילת הכבש, עשרים אמה מהמזבח, וחצי אמה מקיר הכבש.

בקרבת 'חטאת פנימית' (כגון 'פר הכהן המשיח', 'פר העלם דבר של ציבור' ו'פר ושעיר של יום הכיפורים'), לאחר הקטרת ה'אימורים' במזבח היו מוציאים את גוף הקרבן כולו אל 'מקום הדשן' ושורפים אותו שם על האפר.

מקום הדשן ברצפת העזרה, בצד ימין כבש המזבח (במדרון) היה מקום מיוחד לתת שם אפר מידי יום, ונקרא: 'מקום הדשן' (ונקרא גם: 'בית הדשן').

מידי בוקר היה כהן לוקח מעט אפר מה'מערכה הגדולה' שבמזבח החיצון ונותן שם, ומצוה זו נקראת 'תרומת הדשן'.

אף את כל האפר שנותר מהקטרת הקטורת ב'מזבח הפנימי' היו נותנים שם, ומצוה זו נקראת 'דישון מזבח הפנימי'.

שֹׁפֵךְ הַדָּשָׁן

את כל האפר של מערכות המזבח היו גורפים מידי יום למרכז המזבח, לערימה הנקראת 'תפוח'. אחת לתקופה כשה'תפוח' גדל מאוד היו מוציאים את האפר כולו אל מחוץ לירושלים ('מחוץ למחנה ישראל') ושופכים אותו במקום מיוחד הנקרא: 'מקום הדשן', או: 'שֹׁפֵךְ הַדָּשָׁן'. מצוה זו נקראת: 'הוצאת הדשן'.

הַקִּרְבָּת
הַקִּרְבָּנוֹת

הבה נקריב קרבן! | פתח דבר

הקרבנות, לדעת את המעשה אשר נעשה, בעז"ה בקרוב בימינו, במהרה!

הרבה סוגי קרבנות הם הקרבים ועולים לריח ניחוח לפני הקדוש ברוך הוא. אם ננסה להקיף את כולם, תכלה היריעה, לכן הבאנו הלום רק את הקרבנות הנלמדים בפרשת ויקרא, ומהם נוכל ללמוד ולהבין את שאר הקרבנות אשר יובאו אי"ה בנפרד, ועוד חזון למועד (טבלה כללית של כל הקרבנות מובאת בסוף הפרק).

קודם כל קרבן, מובאים הפסוקים התואמים מתוך דברי התורה הקדושה, ולצידם, תיאור דמיוני של המעשה שגרם להבאת הקרבן או המנחה. מיותר לציין, כי אין בכך כל קשר עובדתי או מעשי, והדברים מובאים לתיאור וסיוע בהבנה בלבד.

לאחר שהכרנו את סוגי הקרבנות, ראינו את מבנה גוף הקרבנות והחלקים המוקטרים לגבוה, כמו גם את מושגי היסוד הנדרשים להבנת עבודת הקודש, יכולים אנו לכלול את כל הידע הנשגב הזה, ו'להרכיב' יחדיו את כל הכללים לכדי קרבן.

”
חזקה
עלינו דברי
חז"ל כי כל
העוסק
בתורת
עולה,
כאילו
הקריב
עולה
”

אמנם, מפני חטאינו גלינו מארצנו ונתרחקנו מבית חיינו, ואין אנחנו יכולים לעלות וליראות בבית הבחירה ולהקריב קרבנות בעבודת עבודה. אולם חזקה עלינו דברי חז"ל כי כל העוסק בתורת עולה, כאילו הקריב עולה. וידועים ומפורסמים דבריו הק'

של הכהן הגדול מאחיו, מרן החפץ חיים זי"ע, אודות החובה והזכות של כל אחד בכל דור ובפרט בדורנו – דור עיקבתא דמשיחא – ללמוד ולחיות את תורת

עולת בהמה

שם הקרבן:

קדשי קדשים

קטגוריה:

סיבת הבאתו*

בנדר או בנדבה. מכפר על ביטול מצות עשה או על 'לאו הניתק לעשה'.

סוג הבהמה מן הבקר ומן הצאן

מינו זכר

גילו גדול או קטן

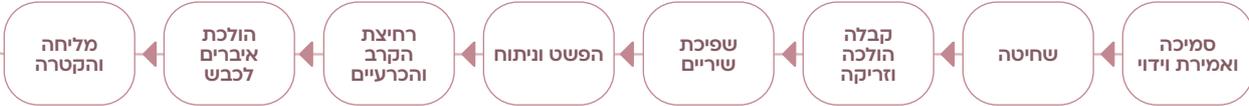
תזמנים לזמנע

ענינים לראות

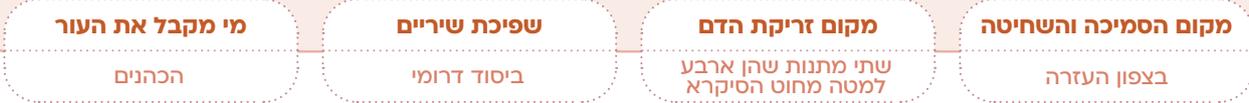
מלפיאל היה איש עמל, שהשכים לעבודתו במטעים עוד בטרם הגיע החמה. באחד הבקרים, שכח להפסיק את עבודתו כדי לקרא קריאת שמע בזמנה. כשהביט בשמש העומדת במעלה השמים, הבין בצער כי עבר הזמן ובטל מצות עשה מן התורה. לבו של מלפיאל נקף אותו. הוא חש כי ההתרשלות, אף שהיתה בשגגה מתוך טרדה, מעידה על חסרון בדבקותו בבורא. ביוזעו כי העולה מכפרת על בטול מצות עשה, הוא החליט לנדר קרבן עולה, שפלה עולה לשמים. מלפיאל בקש מהשם יתברך ששכמו שבקרבן זה אין לאדם חלק והנאה, כך יתבטל רצונו העצמי וטרדותיו לפני רצון קונו.

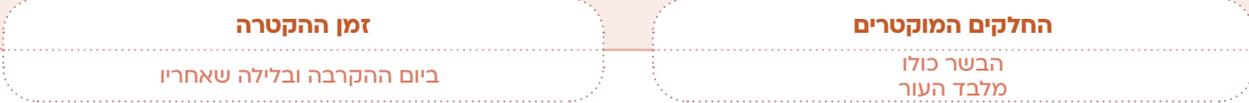
סדר ההקרבה

מהלכות ההקרבה

הקטרה באש

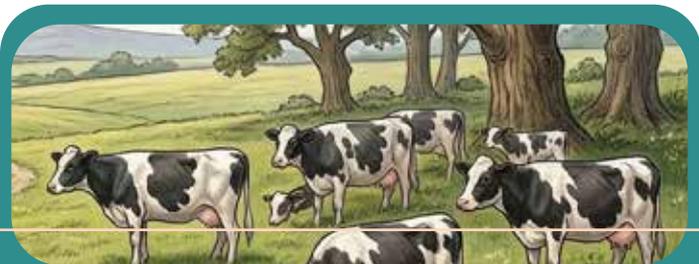
מי כשר לעבודה:

*ישנם קרבנות עולה הבאים אף בחובה, כגון: 'עולת ראייה', 'עולת נזיר', 'עולת מצורע' ו'עולת יולדת'. ישנם קרבנות עולה הבאים בציבור, כגון: 'עולת התמיד' ו'עולות המוספים', ובהם לא עושים 'סמיכה'.

לב לדעת

קרבן עולה טעון אף הבאת 'נסכים': סולת ושמן ל'מנחת נסכים' ויין ל'ניסוך היין'.

סוג הבהמה	תור גדול או יונה קטנה
מינו	זכר או נקבה
גילו	תור – לאחר שהזהיב יונה – קודם תחילת הציהוב

עולת העוף

שם הקרבן: קטגוריה: קטגוריה: קטגוריה:

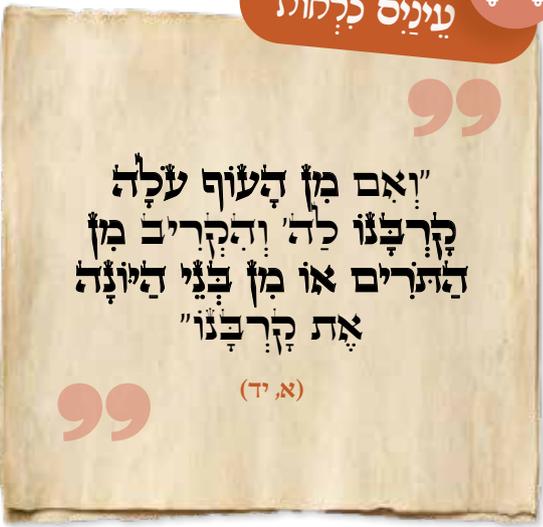
סיבת הבאתו*: בנדר ובנדבה - בדרך כלל על ידי עני. מכפרת על ביטול מצות עשה או על 'לאו הניתק לעשה'

עֲוֹנוֹת לְחֹמֶט

פתחיה היה עני וירא שמים, שעמל בתורה יומם ולילה מתוך דחק גדול. חיו היה חיי צער, פת במלח אכל ומים במשורה שטה, וכל מאוייו היו נתונים לדבקות בבורא. בעמדו במקדש, עת הגיע להקריב קרבן עולה, ראה את העשירים מביאים פרים ואילים פטומים, ובלבו התגנבה תחושה קשה של חסרון.

אך מיד התחזק באמונה פשוטה ובטח כי הכל שיק לבורא יתברך שמו. הוא אמר בלבבו: "אם רבון העולמים לא השפיע עלי עשר, אין זה אלא רצונו הטוב, ואני אתן את המירב ממה שחנני". בידיים רועדות מרגש, הוציא את הגוזל הקטן מהסלסלה. הוא היה בטוח באמת ובתמים כי הגוזל שלו, שנקנה בפרוטותיו האחרונות, יעלה לריח ניחוח בדיוק כמו קרבן עולה גדול ועתיר מומן. הכהן נטל ממנו את העוף, והעני עמד בתפלה, יודע שהקדוש ברוך הוא חפץ בלב הנשבר והנדכה יותר מכל זבח.

עֲוֹנוֹת לְרֵחוֹת

*ישנן 'עולות העוף' הבאות בחובה: כגון 'זב' בגמר טהרתו שמביא שני עופות, אחד לעולה ואחד לחטאת.

זב לדעת

עולת העוף אינה טעונה נסכים כלל

מרכיבי המנחה

סולת
חיטים

עשרון
עד שישים

שמן זית

לוג לכל עשרון

לבונה

קומץ

שם הקרבן: מנחת סולת

קטגוריה: קדשי קדשים

סיבת הבאתו: בנדר או בנדבה

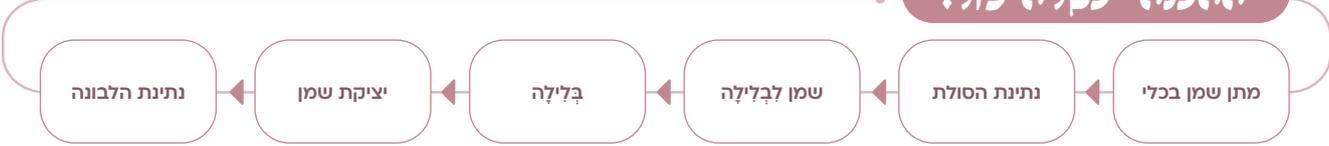
אזנים לשמע

ענינים לראות

זה זמן רב שחזקיה חנה התעלות והתחזקות עצומה, זכה אותו הבורא להתחזק באמונה ובתשובה. הוא מלא בשבח והודיה להשם יתברך על הדרך המשמעותית שזכה לעשות, הוא חש קרבת אלקים עצומה ומבקש להקריב מנחת נדבה לכבודו של מקום. הוא בחר דוקא במנחת סלת, בעיניו, הסלת הלבנה סמלה את הפשטות שבה הוא רוצה לעמוד לפני קונו. הוא נטל מן הסלת המשבחת ביותר ושם פניו אל שער המקדש, כדי לצקת עליה שמן ולבונה ולהעלותה לריח ניחוח.

ההכנה - כשרה בזה:

סדר ההקרבה - רק בזה:

מהלכות המנחה:

מתנות השמן
שלוש מתנות

פירי המנחה:

מי אוכל: כהנים זכרים

מקום האכילה: בעזרה

זמן האכילה: יום ולילה עד חצות

לֵב לְדַעַת

כל המנחות היו מצה, וחל איסור להביא קרבן מבצק של חמץ ושאור. יוצא מן הכלל הוא 'קרבן שתי הלחם' של חג השבועות, שיש להקריבו חמץ.

מנחת מאפה תנור - חלות

שם הקרבן:

קטגוריה:

סיבת הבאתו

קדשי קדשים

בנדר או בנדבה

מרכיבי המנחה

עשרון עד שישים	סולת חיטים
לוג לכל עשרון	שמן זית
קומץ	לבונה
פושרים	מים

חזנים לשמע

איתמר התבונן בשדוֹתיו המוריקים ונזכר בימים הקשים שֶעָבְרוּ עָלָיו, בָּהֶם חָשַׁשׁ לְגוֹרֵל וְיָבוּלוֹ. מִשְׂרָאָה אֶת חֶסֶד הַבּוֹרָא הַמְשַׁפֵּיעַ עָלָיו טוֹבָה, גָּמַר בְּלִבּוֹ לֹא לְהַמְתִּין לְמוֹעֲדֵי הָעֲלִיָּה לְרַגֵּל, אֲלֵא לְנָדָר מְנַחֵה מִיָּד. הוּא בָחַר בְּמִנְחַת מֵאֶפֶה תְּנוּר, הַדּוֹרֶשֶׁת עִמָּל רַב יוֹתֵר, כְּדִי לְהִרְאוֹת אֶת חֲבִיבוֹת הַמִּצְוָה עָלָיו.

בִּירָאָה וּבִטְהָרָה, נָטַל אִיתְמָר סֹלֶת חֲטִים מְנֹפֶה עִם שֶׁמֶן זַיִת, וַיֵּצֵא לְדֶרֶךְ אֶל עֲזַרְתִּי הַמְקַדֵּשׁ, מְעוֹז חֶפְצוֹ, כְּדִי לְהַקְרִיב מְנַחַת נְדָבָה מְרֵאשִׁית כּוֹחוֹ.

ענינים לראות

ההכנה - כשרה בזה:

סדר ההקרבה - רק בכהן:

מהלכות המנחה:

מתנות השמן	צורת החלות	האפיה
מתנה אחת	עבות ועגולות	על רצפת התנור

פירי המנחה:

מי אוכל	מקום האכילה	זמן האכילה
כהנים זכרים	בעזרה	יום ולילה עד חצות

לֶב לְדַעַת

מנחה שמביא כהן אינה נקמצת אלא מוקטרת כולה במזבח

מנחת מאפה תנור - רקיקין

שם הקרבן:

קטגוריה:

סיבת הבאתו

מרכיבי המנחה

עשרון עד שישים	סולת חיטים
לוג לכל עשרון	שמן זית
קומץ	לבונה
פושרים	מים

קדשי קדשים

בנדר או בנדבה

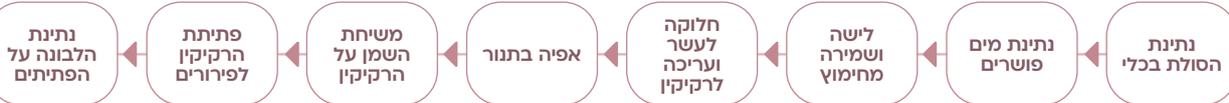
חזנים לשמע

עמינדב היה בדרך חזרה מנזר, וברשותו ממון רב שהרויח בעמל כפיו. באישון לילה, בעברו בנחל שורק, התנפלו עליו לסטים חמושים. ברגע הדחקה, פשחרב השודדים מונחת על צוארו, נשא עמינדב עינו לשמים ונדר בלבו: "אם יצילני הבורא מידם, אקריב לפניו מנחה". באפן פלאי, נשמע קול דהרת סוסים מרחוק והלסטים נסו על נפשם מפחד משמר המלך. כשהגיע עמינדב לירושלים, לא נתן לבו מנוח. הוא זכר את החסד שנעשה עמו, והחליט כי אין נאה יותר מלהביא מנחת רקיקים.

ענינים לראות

ההכנה - כשרה בזה:

סדר ההקרבה - רק בכהן:

מהלכות המנחה:

מתנות השמן השמן נמשח על הרקיקין לאחר האפיה	צורת הרקיקין דקים	האפיה על רצפת התנור
---	----------------------	------------------------

פירי המנחה:

מי אוכל כהנים זכרים	מקום האכילה בעזרה	זמן האכילה יום ולילה עד חצות
------------------------	----------------------	---------------------------------

לב לדעת

מנחת 'רקיקין' תרגם אונקלוס "אספוגין", ולדעת חלק מהמפרשים הכוונה למאפה רך, בעל מרקם ספוגי, ונקרא 'רקיק' מלשון ריקנות, על שם היותו אוורירי.

מרכיבי המנחה	
עשרון עד שישים	סולת חיטים
לוג לכל עשרון	שמן זית
קומץ	לבונה
פושרים	מים

מנחת מחבת או מרחשת		שם הקרבן:
קדשי קדשים		קטגוריה:
בנדר או בנדבה		סיבת הבאתו

חזנים לשמע

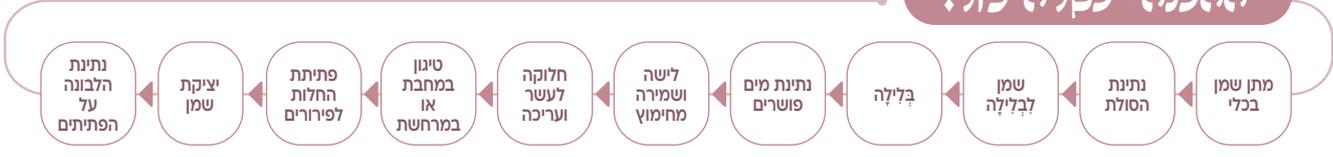
ענינים לראות

בצלאל עסק במלאכה קשה בשדה תחת השמש היוקדת, ונפשו היתה עיפה וצמאה. ברגע של מנוחה בצל האלה, התבונן במים המפכים במעין הסמוך וחס התעוררות עמקה של הודיה על החיים ועל השפע שחנן אותו הבורא. לבו נמלא רצון להקריב מנחה שיש בה מן הטוב ומן השפע הנראה לעין.

הוא החליט לנדר דוקא מנחת מרחשת, כיון שהיא נעשית בכלי עמק ובשמן רב, בצלאל מהר לביתו ואסף מראשית יבולו את הסלת המשפחת ביותר, כשהוא גומר בדעתו לעלות בשמחה אל בית המקדש, ולבקש מן הכהן להקריב עבורו מנחה שפלה רחשת הכרת טוב.

ההכנה - כשרה בזר:

סדר ההקרבה - רק זכה:

מהלכות המנחה:

מתנות השמן שלוש מתנות	הטיגון בתוך מחבת או בתוך מרחשת	צורת כלי האפיה מחבת - ללא דפנות מרחשת - עמוק עם דפנות
---------------------------------	--	--

פירי המנחה:

מי אוכל כהנים זכרים	מקום האכילה בעזרה	זמן האכילה יום ולילה עד חצות
-------------------------------	-----------------------------	--

לב לדעת

הכלי נקרא 'מרחשת' על שם שמטגנים בו בשמן עמוק, כך שהמאכל המטוגן אינו פריך, אלא המאכל רך ונראה כדבר זז ורוחש.

מרכיבי המנחה

שולת
שעורים

עשרון סולת
שעורים חדשים

שמן זית

לוג

לבונה

קומץ

מנחת העומר (מנחת ביכורים)

שם הקרבן:

קדשי קדשים

קטגוריה:

מנחת ציבור חובה, מתירה את התבואה החדשה באכילה

סיבת הבאתו

יום ראשון של חול המועד פסח

זמן הקרבתו

חזנים לשמע

בְּמוֹצָאֵי יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח, יוֹצְאִים שְׁלוּחֵי בֵּית דִּין וְעַמּוּם קָהָל רַב מִירוּשָׁלַיִם אֶל הַשְּׂדוֹת שְׁבַעמֶקֶה הַמְּלֵא. בְּחֹשֶׁכָּה, לְאוֹר הַלְפִידִים שׁוֹאֲלִים הַקּוֹצְרִים אֶת הַקָּהָל שְׁלֹשׁ פְּעָמִים: "בָּא הַשֶּׁמֶשׁ? מִגַּל זֶה? קֶפֶה זֶה?" וְהַקָּהָל עוֹנֶה לָהֶם "הוּא! הוּא!", כְּדִי לַעְזוֹר אֶת הַלְבָבוֹת לְקִיּוּם הַמִּצְוָה בְּפֶרְסוֹם רַב. הַשְּׁעָרִים נִקְצָרוֹת בְּקִדְשָׁה וּמוֹבָאוֹת אֶל עֶזְרַת הַמִּקְדָּשׁ, שָׁם הֵן נִחְבְּטוֹת וְנִקְלוֹת בְּאֵשׁ כְּדִי לְקַיֵּם מִצְוַת "קְלוּי בְּאֵשׁ". מִתּוֹךְ שְׁלֹשׁ סְאִין נִבְחָרְתַּ עֲשִׂירִית הָאֵיפָה סֹלֶת נִקְיָה, וְהִכְהוּ יוֹצֵק עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְלִבְנָהּ. בְּמַעֲמַד נִשְׁנָב זֶה, מִיּוֹף הִכְהוּ אֶת הַמִּנְחָה לְכָל עֵבֶר, לְהַמְלִיךָ אֶת הַבּוֹרָא עַל כָּל הַצְּדָדִים וְלַעֲצֹר רוּחוֹת וְטַלְלִים רְעִים. לְאַחַר הַקְּמִיצָה וְהַקְטָרַת הָאֶזְכָּרָה עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ, מִתְבַּשְׂרִים כָּל יִשְׂרָאֵל כִּי הִתַּר הַחֹדֶשׁ בְּמִדְיָנָה, וְכִי רֵאשִׁית עַמְלֵם הוֹנְפָה לְרִצּוֹן לִפְנֵי שׁוֹכֵן מְרוֹמִים.

ענינים לראות

”וְאִם תִּקְרִיב מִנְחֹת בִּכּוּרִים לַיהוָה אֲבִיב קְלוּי בְּאֵשׁ לְרֵשׁ פְּרֶמֶל תִּקְרִיב אֶת מִנְחֹת בִּכּוּרֶיךָ”

(ב, יד)

ההכנה - כשרה בזה:

מתן שמן בכלי ← נתינת הסולת ← שמן לבלילה ← בלילה ← יציקת שמן ← נתינת הלבונה

סדר ההקרבה - רק זכה:

תנופה ← הגשה בקרו מערבית ← קמיצה ← קבלת הקומץ בכלי ← נתינת הלבונה על הקומץ ← הולכה ← מליחה ← הקטרה

מהלכות המנחה:

מתנות השמן

שלוש מתנות

קודם הטחינה

קולים את הגרעינים באש

סוג השעורים

כרמל

שיירי המנחה:

זמן האכילה

יום ולילה עד חצות

מקום האכילה

בעזרה

מי אוכל

כהנים זכרים

לֵב לְדַעַת

בנוסף למנחה מקריבים גם **כבש לעולה** ('כבש הבא עם העומר') ומנחת הנסכים שלו כפולה – שני עשרונים

סוג הבהמה	מנ הבקר ומנ הצאן
מינו	זכר או נקבה
גילו	גדול או קטן

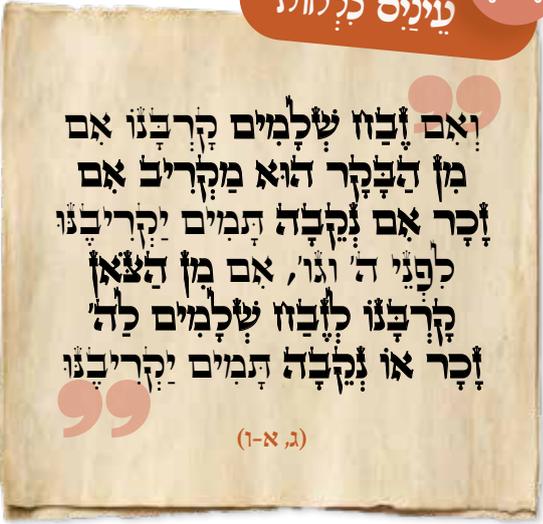
שם הקרבן:	שלמים
קטגוריה:	קדשים קלים
סיבת הבאתו*	בנדר או בנדבה

אֲזִימִים לְשִׁמְעָה

עֲיִמִים לְרֵאזֹת

אֲבִינֶדֶב עֵמֵד בְּלֵב כְּרָמוֹ הַמְשַׁנְטֵג. הוּא הַבֵּיט בְּבְנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ הָעוֹמְדִים סְבִיבוֹ בְּבְרִיאוֹת וּבְנִחַת. לְבוֹ עֵלָה עַל גְּדוּתָיו מְרַב טוֹבָה, וְהוּא בִקֵּשׁ לְהוֹדוֹת לַהֵשֶׁם יְתַבָּרַךְ מִתּוֹךְ תְּחוּשָׁה שֶׁל שְׁלֵמוֹת. הוּא הֶחְלִיט לְנַדֵּר דְּזִקָּא קֶרְבַּן שְׁלָמִים.

אֲבִינֶדֶב חָפֵץ בְּקֶרְבַּן הַזֶּה כִּיּוֹן שְׂרָצָה לְחַלֵּק אֶת שְׂמֻחָתוֹ עִם בְּנֵי בֵיתוֹ בְּסְעוּדַת מִצָּוָה בִּירוּשָׁלַיִם. הוּא בָּחַר כֶּבֶשׂ תְּמִים וּמְבַחַר מִצְאָנוּ, וְעֵלָה בְּשִׂמְחָה גְדוּלָה אֶל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, מְלֵא בְהִפְרַת טוֹב עַל הַשְּׁלוֹם וְהַשְּׁלוֹה שְׁחַנֵּן אוֹתוֹ הַבוֹרָא.

סדר ההקרבה

מהלכות ההקרבה

מקום הסמיכה והשחיטה	בכל מקום בעזרה
זריקת הדם	שתי מתנות שהן ארבע למטה מחוט הסיקרא
שיירי הדם	ביסוד הדרומי
מי מקבל את העור	בעל הקרבן

הקטרה באש

פירוט האימורים	החלב המכסה את הקרב, כל החלב אשר על הקרב, שתי הכליות והחלב שמעליהם, חלב הכסלים, יותרת הכבד, בכבשים – אף האליה
זמן ההקטרה	ביום ההקרבה ובליילה שאחריו

אכילת הבשר

מי אוכל	הכהנים – את החזה והשוק הבעלים (וכל אדם) – את שאר הבשר
מקום האכילה	בכל ירושלים ('מחנה ישראל')
זמן האכילה	ביום ההקרבה, בליילה שאחריו וגם למחרת ('שני ימים וליילה אחד')

*ישנם קרבנות שלמים הבאים בחובה: כגון 'שלמי חגיגה' ו'שלמי שמחה'.

לֵב לְדַעַת

קרבן שלמים טעון אף הבאת 'נסכים' סולת ושמן ל'מנחת נסכים' ויין ל'ניסוך היין'

סוג הבהמה	פר
מינו	זכר
גילו	בשנת השלישית

פר הכהן המשיח: שם הקרבן:

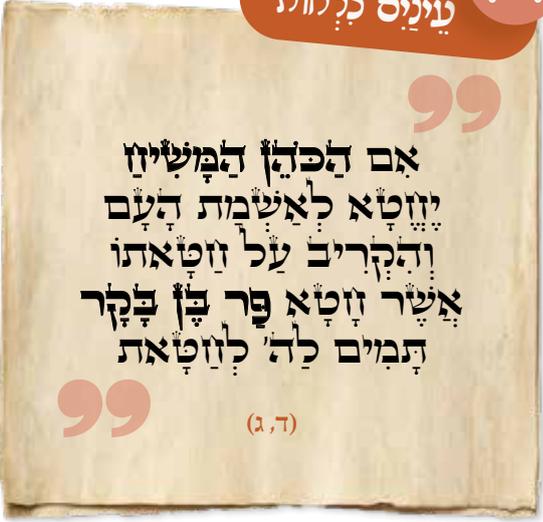
קדשי קדשים - קרבן חטאת - חטאת פנימית

הכהן הגדול שעבר בשוגג על 'לא תעשה' שזדונו בכרת
 סיבת הבאת

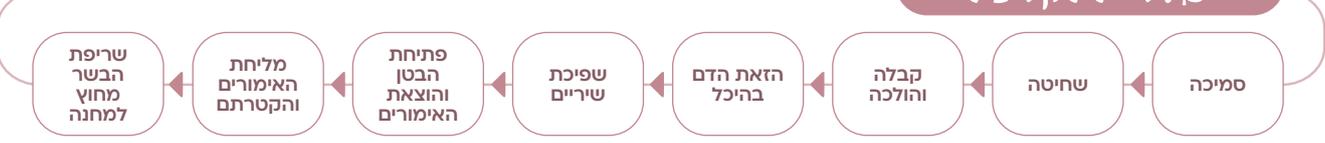
זָמַנִּים לְצִמּוּעַ

הכהן המשיח יושב בלשכת הגזית ועסק בעיין בתורה. מתוך כבוד האחריות המוטלת על כתפיו, שנה בדעתו והורה לעצמו התר בדבר שזדונו קרת. הוא עשה מעשה על פי אותה הוראה, כשהוא בטוח בצדקתו. לאחר זמן מה הבין את גדל הטעות. לבו נחרד בקרבו. דוקא הוא, הנכנס לפני ולפנים, נכשל בשגגה. הוא לא חס על כבודו, אלא הכניע עצמו. הוא החליט להביא מיד את הפר אשר צוטה התורה. הכהן הגדול התעצב בפתח אהל מועד, הניח את ידיו על ראש הפר והתנדדה, כדי שתהיה כפרתו מרצה לפני קונו.

עֵינַיִם לְרֵאוֹת

סדר ההקרבה

מהלכות ההקרבה

מקום הסמיכה והשחיטה	הזאות הדם בהיכל	שפיכת שירים	מי מקבל את העור
בצפון העזרה	שבע הזאות כנגד הפרוכת וארבע מתנות על ארבע קרנות המזבח הפנימי	ביסוד המערבי	העור נשרף עם הבשר מחוץ למחנה

הקטרה בחש:

החלקים המוקטרים	מקום ההקטרה	זמן ההקטרה
האימורים	במזבח החיצון	ביום ההקרבה ובלילה שאחריו

מי כשר לעבודה:

סמיכה	שחיטה	קבלה, הולכה, הזאות בהיכל ושפיכת שירים	מליחת והקטרת האימורים	שריפת הבשר מחוץ למחנה
הכהן הגדול	כשרה בזר	הכהן הגדול	גם כהן הדיוט	כשרה בזר

לֵב לְדַעַת

הכהן המשיח אינו מתחייב בקרבן בדתם שגגה אלא אם כן הורה לעצמו בטעות ועשה על פי הוראתו

סוג הבהמה	פר
מינו	זכר
גילו	בשנתו השלישית

פר העלם דבר של ציבור

שם הקרבן:

קדשי קדשים - קרבן חטאת - חטאת פנימית

קטגוריה:

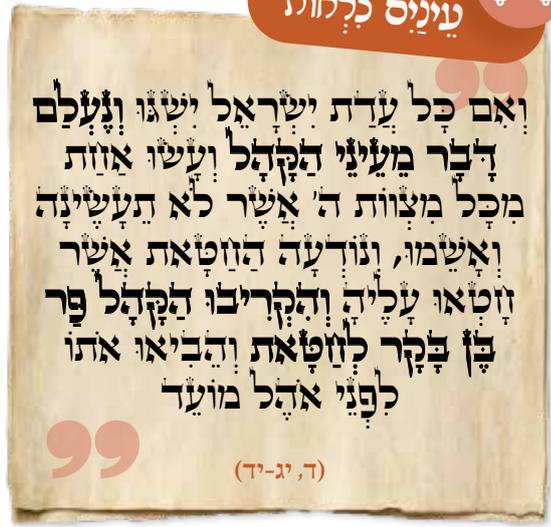
הסנהדרין הגדולה שטעו והורו, והעם חטאו ב'לא תעשה' שזדונו בכרת

סיבת הבאת:

זמנים לזמנע

שבעים ואחד זקני הסנהדרין ישבו בלשכת הגזית ודנו בסעיף סבוך בהלכות שבת. מתוך עמק הפלפול נעלמה מהם הלכה, והם הורו לצבור התר בדבר שזדונו כרת. רוב הקהל, הנשמעים לפי הסנהדרין, עשו כדבריהם בתמימות ובאמונה. ל'מים, העיר אחד הזקנים את עיניהם על טעותם. חרדה ודממה דקה נפלה בלשכה כשהבינו הזקנים כי שגה הקהל בגללם. נשיא הסנהדרין והזקנים הכריזו מיד על הבאת פר לחטאת, כפי שצוה התורה במקרה שטל "העלם דבר". במעמד נשגב, הוצא הפר אל פתח אהל מועד. שלושה מזקני הסנהדרין, בשליחות כל עדת ישראל, סמכו את ידיהם בכח על ראש הפר. הם התנדו על השגה בשם האמה כלה, בתפלה שחסד הבורא יכפר על ההעלם.

עינים לראות

סדר ההקרבה

מהלכות ההקרבה

מקום הסמיכה והשחיטה בצפון העזרה	הזאות הדם בהיכל שבע הזאות כנגד הפרכת וארבע מתנות על ארבע קרנות המזבח הפנימי	שפיכת שירים ביסוד המערבי	מי מקבל את העור העור נשרף עם הבשר מחוץ למחנה
---	---	------------------------------------	--

הקטרה באש

החלקים המוקטרים האימורים	מקום ההקטרה במזבח החיצון	זמן ההקטרה ביום ההקרבה ובלילה שאחריו
------------------------------------	------------------------------------	--

מי כשר לעבודה:

סמיכה שלושה דיינים מהסנהדרין בזה אחר זה	שחיטה כשרה בזר	קבלה, הולכה, הזאות בהיכל ושפיכת שירים הכהן הגדול	מליחת והקטרת האימורים גם כהן הדיוט	שריפת הבשר מחוץ למחנה כשרה בזר
---	--------------------------	--	--	--

לזכר זלעת

כל שבת מעם ישראל מתחייב בקרבן נפרד ובסך הכל מקריבים שנים עשר פרים

שעיר עיזים	סוג הבהמה
זכר	מינו
בשנתו הראשונה	גילו

שם הקרבן: חטאת נשיא

קדשי קדשים - קרבן חטאת - חטאת חיצונית

מלך ישראל שעבר בשוגג על 'לא תעשה' שזדונו בכרת

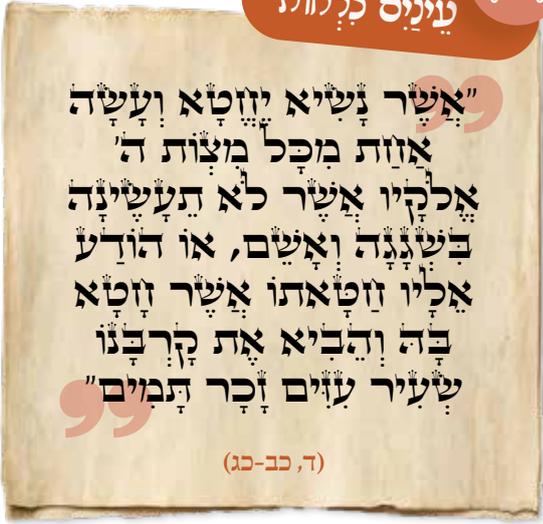
קטגוריה: סבת הבאת

זמנים לשמנה

המלך יצא מארמונו כדי לטבול בנהר בבקר יום השבת קדש, ובידו שרביט הזהב המלכותי. מתוך שהיה טרוד במחשבותיו, שכח כי שבת היום וכי אסור לו ליטול עמו את השרביט, כך מצא עצמו המלך מוציא מרשות לרשות ומטלטל אותו ברשות הרבים בעצם יום השבת. מעשה זה, אלו נעשה במזיד, דינו כרת.

משנודע למלך כי חלל את השבת בשגגה, ידע כי עליו להקריב שעיר עיזים זכר תמים. המלך התייצב בצפון המזבח וסמך ידיו על ראש השעיר.

עינים לראות

סדר ההקרבה

מהלכות ההקרבה

הקטרה באש

אכילת הבשר

לב לדעת

גם במוספי ראשי חדשים ומועדי השנה מקריבים הציבור שעיר עיזים ל'חטאת חיצונית'.

סוג הבהמה	שעירת עיזים או כבשה
מינו	נקבה
גילו	בשנתה הראשונה

שם הקרבן: חטאת יחיד

קדשי קדשים - קרבן חטאת - חטאת חיצונית

קטגוריה: אדם מישראל שעבר בשוגג על 'לא תעשה' שזדונו בכרת

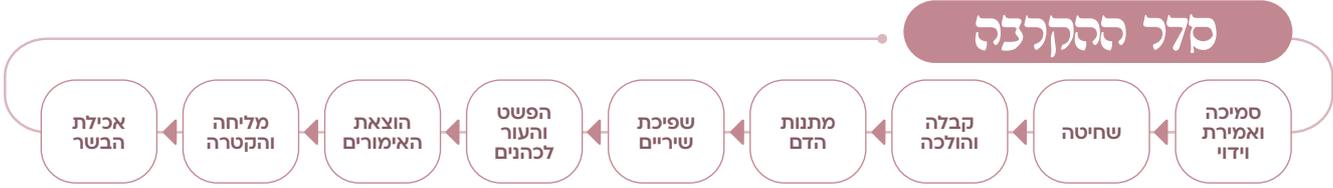
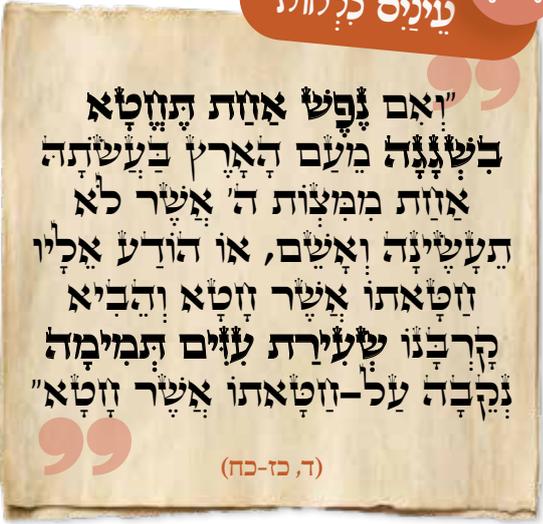
סיבת הבאת:

חַזְזִים לְשִׁמְעָה

יהונתן היה עסוק בהכנסת אורחים ובהכנת בשר סעודה לעובדי דרכים ולפניו קערה ובה נתחי בשר. בחסר תשומת לב אכל נתח שסבר כי הוא שמן המת, מתוך החפזון והטורח המרבה, לא נתן לבו לכה. אך למחרת התברר לו כי היה זה חלב הפליות, שהאוכלו בשגגה חייב קרבן.

בנפש חרדה מהר יהונתן לקחת כבשה תמימה בת שנתה לחטאת, והתיצב עמה בשער העזרה כדי לסמוך את ידיו על ראשה ולהתודות על שגגתו לפני הבורא.

עֵינַיִם לְרֵאוֹת

מהלכות ההקרבה

מקום הסמיכה והשחיטה	בצפון העזרה
מקום זריקת הדם	בקרנות מזבח החיצון למעלה מחוט הסיקרא
מספר הזריקות	ארבע מתנות על ארבע קרנות
שיירי הדם	שופך ביסוד הדרומי

הקטרה באש

החלקים המוקטרים	האימורים
מקום ההקטרה	במזבח החיצון
זמן ההקטרה	ביום ההקרבה ובלילה שאחריו

אכילת הבשר

מי אוכל	כהנים זכרים
מקום האכילה	בעזרה
זמן האכילה	יום ולילה עד חצות

לֵב לְדַעַת

לעיתים - אף אדם שלא חטא מחוייב ב'חטאת יחיד'! כגון: 'חטאת נזיר' בגמר נזירותו ו'חטאת מצורע' בגמר טהרתו.

סוג הבהמה	תור גדול או יונה קטנה
מינו	זכר או נקבה
גילו	תור – לאחר שהזהיב יונה – קודם תחילת הציהוב

שם הקרבן: חטאת העוף

קטגוריה: קדשי קדשים – קרבן חטאת – קרבן עולה ויורד

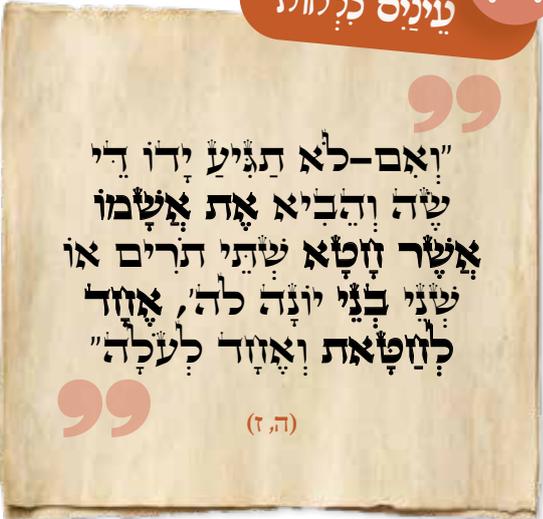
סיבת הבאת: העובר על 'שבועת העדות', או על 'טומאת מקדש וקדשיו' או על 'שבועת ביטוי', ומשום היותו דל ואין באפשרותו להביא בהמה, מביאה בנוסף ל'עולת העוף'.

זָמַנִים לְשִׁמְעַ

בְּקַדִּימוֹן עִמָּד בְּשׁוֹק כְּשֶׁרָאָה מַעֲשֵׂה גְזֵלָה בֵּין שְׁנֵי אֲנָשִׁים. לְיָמִים, כְּשֶׁנִּתְבַּקֵּשׁ לְבֹא לְבֵית הַדִּין וּלְהַעֲדֵי עַל אֲשֶׁר רָאוּ עֵינָיו, נִשְׁבַּע לְשָׁקֵר כִּי אֵינוֹ יוֹדֵעַ דָּבָר. לְאַחַר זְמַן מָה, נִקְפּוּ לְבוֹ וְהוֹדָה בְּאִשְׁמַתּוֹ כִּי יָדַע גַּם יָדַע. הוּא מֵהָר אֶל בֵּית הַדִּין, וְהַדִּינִים פָּסְקוּ כִּי עָלָיו לְהִבִּיא קָרְבָן עוֹלָה וְיֹרֵד (קָרְבָן הַמִּשְׁתַּנָּה לְפִי מִצְבּוֹ הַכֹּלְכָלִי שֶׁל הַחוּטָא).

מִכִּיּוֹן שֶׁהִיָּתָה יָדוֹ מִשְׁגָּת לְעוֹפוֹת בְּלִבָּד, הִבִּיא שְׁתֵּי תוֹרִים – אֶחָד לְחֻטָּאת וְאֶחָד לְעוֹלָה – כְּדִי לְכַפֵּר עַל חֻטָּא שְׁבוּעָתוֹ וְעַל הַעֲלַמַת הַעֲדוּת.

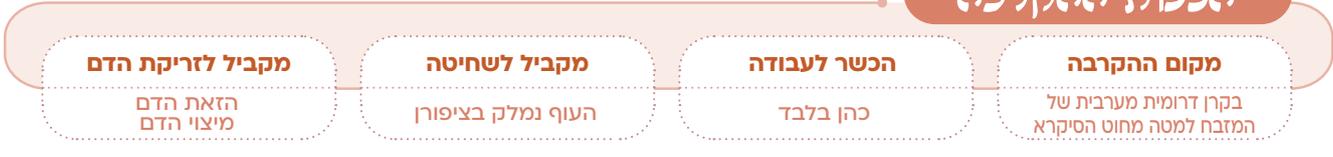
עֵינַיִם לְרֵאוֹת

סדר ההקרבה

הלכות ההקרבה

דיני האכילה

לֵב לְדַעַת

ב'חטאת העוף' אין הקטרה כלל והעוף כולו נאכל ע"י הכהנים

מרכיבי המנחה

סולת
חיטים

עשרון
מדוייק

מנחת חוטא

שם הקרבן:

קדשי קדשים

קטגוריה:

העובר על 'שבועת העדות', או על 'טומאת מקדש וקדשיו' או על 'שבועת ביטוי', ומשום היותו דלי דלות ואין באפשרותו להביא עופות.

סיבת הבאתו

חזנים לשמע

מנשה ה'ה איש עמל הנוטה לדבר במהירות. ומשפך, אירע פעם אחת ביום חם, מתוך עבודה קשה, שלא שם לבו למוצא שפתיו, ונשבע בשם השם: "לא אטעם מים עד הערב".

כעבר שעה, שכח מנשה את התחייבותו ושתה לרויה מכוס מים שהצעה לו. רק עם רדת החמה הפה בו הזכרון, והוא נחרד לגלות שעבר על שבועת בטוי בשגגה. כיון שהיה מדלי הדלות ולא היתה ידו משגת קרבן בהמה או אפילו קרבן עוף, נדרש להקריב מנחת סלת כדי לכפר על שבועתו.

ענינים לראות

וְאִם לֹא תִשְׁלַח יָדוֹ לְשֵׁתֵי תָרִים אוֹ לְשֵׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה וְהֵבִיא אֶת הַקֶּרְבָּנוֹ אֲשֶׁר זָזָא עֲשִׂירַת הָאֶפֶסֶת סֹלֶת לְזֹזָאֵת לֹא יִשִּׁים עֲלֶיהָ שֶׁמֶן וְלֹא יִתֵּן עֲלֶיהָ לִבְנֵהּ כִּי זֹזָאֵת הוּא

(ד, יא)

ההכנה - כשרה בזה:

נתינת הסולת בכלי

סדר ההקרבה - רק בכהן:

הקטרה

מליחה

הולכה

קבלת הקומץ בכלי

קמיצה

הגשה בקרן דרומית מערבית

שיירי המנחה:

זמן האכילה

יום ולילה עד חצות

מקום האכילה

בעזרה

מי אוכל

כהנים זכרים

לֹב לְדַעַת

ישנו איסור מן התורה לתת במנחת חוטא שמן ולבונה, והעובר על כך חייב מלקות.

סוג הבהמה	איל
מינו	זכר
גילו	בשנתו השניה
שווי	שני 'שקלי קודש'

שם הקרבן:	אשם
קטגוריה:	קדשי קדשים
סיבת הבאתו*	'אשם מעילות' המוועל בהקדש בשוגג. 'אשם תלוי' המסופק אם עבר על 'לא תעשה' ונשבע לשקר ואח"כ הודה. 'אשם גזילות' הגוזל מחבירו

חַזְוִים לְחִמֵּעַ

עֵינַיִם לְרֵאוֹת

עֲזָרְיָה עָסַק בְּמִלְאֲכָתוֹ בְּאֶחָד מִמְחֻסְנֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וּבִידּוֹ כָּלֵי שְׂרֵת אֲשֶׁר הִקְדִּישׁ לַקֹּדֶשׁ שְׁמַיִם. מִתּוֹךְ הַסַּח הַדַּעַת וּבַעֲדוֹ שְׁקוּעַ בְּמַחְשְׁבוֹתָיו, הִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָלֵי לְצַרְכּוֹ הָאִישִׁי וְהִפִּיק מִמֶּנּוּ הַנֶּאֱמָר שֶׁל חֵל, מִבְּלִי מְשִׁים כִּי מוֹעֵל הוּא בַּקֹּדֶשׁ.

מִשְׁנֹדָעָה לֹא שָׁנְגָתוֹ, מֵהָר אֶל לִשְׁכַת הַכֹּהֲנִים בִּירְאָה. לְאַחַר שֶׁחָקַר הַכֹּהֵן אֶת עֲזָרְיָה עַל טֵיב הַמַּעֲוִלָּה וְשִׁעוֹר הַהֶנְאָה, הוֹרָה לֹא כִּי עָלָיו לְהֵבִיא אֵיל תַּמִּים, נָקִי מִכָּל מוֹם, שֶׁעָרְפוֹ לֹא יִפְחַת מִשְׁנֵי שְׁקָלֵי כֶּסֶף, כְּפִי שֶׁקֶצֶבָה הַתּוֹרָה לְאֲשֵׁם מַעֲוִלוֹת, כְּמוֹ כֵּן עָלָיו לְהִשִּׁיב אֶת דָּמֵי הַמַּעֲוִלָּה בְּתוֹסֶפֶת חֲמֵשׁ אֶל אוֹצַר בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

סֵדֵר הַהִקְרְבָּה

מַהֲלְכוֹת הַהִקְרְבָּה

מקום הסמיכה והשחיטה	בצפון העזרה
מקום זריקת הדם	במזבח החיצון למטה מחוט הסיקרא
מספר הזריקות	שתי מתנות שהן ארבע
שיירי הדם	שופך ביסוד הדרומי

הַקְטָרָה בַּחֵץ

החלקים המוקטרים	האימורים
מקום ההקטרה	במזבח החיצון
זמן ההקטרה	ביום ההקרבה ובלילה שאחריו

אֲכִילַת הַבָּשָׂר

מי אוכל	כהנים זכרים
מקום האכילה	בעזרה
זמן האכילה	יום ולילה עד חצות

*ישנם מקרים נוספים שמביאים עליהם 'קרבן אשם': 'אשם שפחה חרופה', 'אשם נזיר' ו'אשם מצורע'.

לֵב לְדַעַת

ב'אשם מעילות', מלבד הקרבן צריך לשלם להקדש אף 'קרן' ו'חומש'.
ב'אשם גזילות', מלבד הקרבן צריך לשלם למי שנתחייב בתשלום אף 'קרן' ו'חומש'.

הַמְזִבֵּחַ

1 תפוח

2 מערכה גדולה

3 מערכה שניה של קטרת

4 מערכה של יטית האש לקיזם האש

5 מקום הלוח רגלי הפנהימ

6 פבש

7 פבש קטן לסובב

8 פבש קטן ליסוד

9 סובב

10 רבובה

11 יסוד דרומי

12 יסוד מערבי

13 אמה פייר

14 נקבים לטפיכת שירי הדם

15 קרנות המזבח

16 חוט הסיקרא

17 מקום הדשן

פירוט כל הקרבנות והמנחות

עם קיצור דיני ההכנה, ההקרבה והאכילה

קרבנות

קדשי קדשים

קרבנות עולה

סדר ההקרבה

סמיכה [בעולת יחיד], שחיטה בצפון, קבלה, הולכה, זריקה – שתי מתנות שהן ארבע למטה מחוט הסיקרא, שיירי הדם ביסוד דרומי, הפשט והעור לכהנים, ניתוח, הקרב והכרעיים רוחצים במים, הולכת האברים לכבש, מליחה והקטרה. מביאים גם 'נסכים': סולת ושמן ל'מנחת נסכים' הקריבה כלי, ויין ל'ניסוך היין' בספל שבמזבח.

סיבת ההקרבה

1. שני כבשי 'תמיד' בכל יום
2. מוספי שבת, ראש חודש ומועדים
3. כבש הבא עם העומר
4. קרבנות שתי הלחם
5. עולות קיץ המזבח
6. פרי עבודה זרה

שם הקרבן

עולת
ציבור

עולת
יחיד

1. עולת נדר או נדבה
2. עולת ראייה
3. איל כהן גדול ביום הכיפורים
4. עולת נר
5. קרבן עצים
6. כבש נזיר בגמר נזירותו
7. כבש יולדת בגמר טהרתה
8. כבש מצורע בגמר טהרתו

קרבנות חטאת

סדר ההקרבה

בפר ושעיר של יום הכיפורים סמיכה [בפר], שחיטה בצפון – בין האולם והמזבח, קבלה, הולכה לקודש הקדשים, שמונה הזאות כנגד הארון, יציאה להיכל והזאת שמונה הזאות כנגד הפרוכת, ארבע מתנות על קרנות המזבח הפנימי, שבע הזאות על גגו, שיירי הדם ביסוד המערבי של המזבח החיצון, האימורים נקטרים במזבח, הבשר כולו עם העור נשרף מחוץ לעיר בשפך הדשן.

בפר כהן המשיח, פר העלם דבר של ציבור, ושעירי עבודה זרה סמיכה [חוץ משעירי ע"ז], שחיטה בצפון, קבלה ע"י הכה"ג, הולכה להיכל, שבע הזיות כנגד הפרוכת, ארבע מתנות על קרנות המזבח הפנימי, שיירי הדם ביסוד המערבי של המזבח החיצון, האימורים נקטרים במזבח, הבשר כולו עם העור נשרף מחוץ לעיר בשפך הדשן.

סיבת ההקרבה

1. פר העלם דבר של ציבור
2. שעירי עבודה זרה
3. שעיר יום הכיפורים

1. פר כהן המשיח
2. פר יום הכיפורים

שם הקרבן

חטאת פנימית
ציבור

חטאת פנימית
יחיד

1. שעירי מוספי ראש חודש ומועדים
2. שעיר הבא עם שתי הלחם

1. כבשה או שעירת עיזים לחטאת יחיד קבועה
2. שעירת עזים לחטאת עבודה זרה
3. כבשה או שעירת עיזים לעולה ויורד של עשיר
4. שעיר נשיא
5. כבשה של נזיר בגמר נזירותו
6. כבשה של מצורע בגמר טהרתו

חטאת חיצונית
ציבור

חטאת חיצונית
יחיד

סמיכה [בחטאת יחיד], שחיטה בצפון, קבלה, הולכה למזבח החיצון, ארבע מתנות על ארבע הקרנות למעלה מחוט הסיקרא, שיירי הדם ביסוד דרומי, הפשט והעור לכהנים, פתיחת הבטן והוצאת האימורים, מליחה והקטרה. הבשר נאכל לכהנים זכרים בעזרה, ליום ולילה עד חצות.

מנחות

מנחה עם זבח

מנחות שאר

כהנים

חוטא

נדבה

קרבנות

קדשים קלים

קדשי קדשים

שאר קרבנות

שלמים

אשם

חטאת

עולה

קרבן אשם

סדר ההקרבה

[באשם מצורע: תנופה מחיים עם לוג השמן], סמיכה ושחיטה בצפון, קבלה, הולכה, זריקה – שתי מתנות שהן ארבע למטה מחוט הסיקרא, שיירי הדם ביסוד דרומי [באשם מצורע: כהן נוסף מקבל דם בידו ונותן בתנוך ובהונות המצורע], הפשט והעור לכהנים, פתיחת הבטן והוצאת האימורים, מליחה והקטרה. הבשר נאכל לכהנים זכרים בעזרה, ליום ולילה עד חצות.

סיבת ההקרבה

1. אשם גזילות [איל]
2. אשם מעילות [איל]
3. אשם שפחה חרופה [איל]
4. אשם זזיר [כבש]
5. אשם מצורע [כבש]
6. אשם תלוי [איל]

שם הקרבן

אשם

קרבנות שלמים

סדר ההקרבה

תנופה מחיים עם שתי הלחם, שחיטה בצפון, קבלה, הולכה, זריקה – שתיים שהן ארבע למטה מחוט הסיקרא, שיירי הדם ביסוד דרומי, הפשט והעור לכהנים, הוצאת האימורים, הפרשת החזה ושוק הימין, תנופת החזה והשוק עם הלחמים, מליחה והקטרת האימורים. הבשר נאכל לכהנים זכרים בעזרה, ליום ולילה עד חצות. מביאים גם נסכים

מה מקריבים

שני כבשי שלמים
הבאים יחד עם שתי
הלחם בחג השבועות

שם הקרבן

שלמי
ציבור

מכאן ואילך הקרבנות הם קדשים קלים

סמיכה ושחיטה בכל מקום בעזרה, קבלה, הולכה, זריקה – שתיים שהן ארבע למטה מחוט הסיקרא, שיירי הדם ביסוד דרומי, הפשט והעור לבעלים, הוצאת האימורים וחזה ושוק, תנופת האימורים עם החזה והשוק, מליחת והקטרת האימורים, החזה והשוק ניתנים לכהנים [גם נקבות], שאר הבשר ניתן לבעלים ונאכל לכל אדם, הכל נאכל בכל ירושלים לשני ימים ולילה אחד. מביאים גם נסכים

1. בהמה [מכל סוג] לשלמי נדר או נדבה
2. שלמי חגיגה
3. שלמי שמחה
4. חגיגת י"ד
5. שלמי ביכורים
6. שלמי גר

שלמי
יחיד

סמיכה ושחיטה בכל מקום בעזרה, קבלה, הולכה, זריקה – שתיים שהן ארבע למטה מחוט הסיקרא, שיירי הדם ביסוד דרומי, הפשט והעור לבעלים, הוצאת האימורים וחזה ושוק, תנופת האימורים עם החזה והשוק וארבעה לחמים – אחד מכל סוג, מליחת והקטרת האימורים. החזה והשוק וארבעת הלחמים נאכלים לכהנים [גם נקבות], והשאר ניתן לבעלים ונאכל לכל אדם, בכל ירושלים, ליום ולילה עד חצות. מביאים גם נסכים.

בהמה [מכל סוג]
הבאה לשלמי תודה
על נס, עם ארבעים
לחמים.

תודה

סמיכה ושחיטה בכל מקום בעזרה, קבלה, הולכה, זריקה – שתיים שהן ארבע למטה מחוט הסיקרא, שיירי הדם ביסוד דרומי, הפשט והעור לבעלים, הוצאת האימורים וחזה ושוק, בישול האיל בלשכת הנזירים בעזרת נשים, תגלחת הנזיר והשלכת השער אל מתחת לסיר, הפרשת הזרוע הבשלה מן האיל והחזרתו לעזרה, תנופת האימורים עם החזה והשוק ושני הלחמים והזרוע, מליחת והקטרת האימורים. החזה והשוק, שני הלחמים והזרוע נאכלים לכהנים [גם נקבות], והשאר ניתן לבעלים ונאכל לכל אדם, בכל ירושלים ליום ולילה עד חצות. מביאים גם נסכים.

איל לשלמים שמביא
הנזיר מגמר ימי נזירותו,
עם עשרים לחמים.

איל נזיר

שאר קרבנות

שם הקרבן	סיבת ההקרבה	סדר ההקרבה
בכור	בכור זכר של בהמה טהורה מכל סוג.	שחיטה בכל מקום בעזרה, קבלה, הולכה, מתנה אחת במזבח למטה מחוט הסיקרא – בקיר שיש בו מדרגת יסוד, הפשט והעור לבעלים [הכהן שקיבל את הבכור], הוצאת האימורים, מליחתם והקטרתם. הבשר ניתן לכהנים [גם נקבות], ונאכל בכל ירושלים לשני ימים ולילה אחד.
מעשר	בהמה [מכל סוג] שנמנתה עשירית והוקדשה למעשר בהמה.	שחיטה בכל מקום בעזרה, קבלה, הולכה, מתנה אחת במזבח למטה מחוט הסיקרא – בקיר שיש בו מדרגת יסוד, הפשט והעור לבעלים, הוצאת האימורים, מליחתם והקטרתם. הבשר ניתן לבעלים, ונאכל לכל אדם, בכל ירושלים לשני ימים ולילה אחד.
פסח	כבש או שעיר עזים המובא על ידי בני חבורה שנמנו עליו, וקרב בי"ד בניסן לאחר תמיד של בין הערביים. מי שהיה טמא או בדרך רחוקה מביאו בי"ד באייר ל'פסח שני'.	שחיטה בכל מקום בעזרה, קבלה, הכהנים מעבירים את המזרק מאחד לשני עד סמוך למזבח, מתנה אחת במזבח למטה מחוט הסיקרא – בקיר שיש בו מדרגת יסוד, הפשט והעור לבעלים, הוצאת האימורים מליחתם והקטרתם. את הבשר צולים באש, ונאכל על ידי בני החבורה בלבד, בבית אחד בירושלים, בליל הסדר עד חצות.

מנחות

מנחות נדבה

שם המנחה	סיבת ההקרבה	מה מקריבים	סדר ההכנה	סדר ההקרבה
מנחת סולת	נדר או נדבה	עישרון סולת חיטים, לוג שמן זית, וקומץ לבונה	מתן שמן בכלי, סולת, שמן לבלילה, בלילה, יציקת שמן, נתינת הלבונה	<p>הגשה בקרן דרומית מערבית למטה מחוט הסיקרא, קמיצה, קבלת הקומץ בכלי שרת, ליקוט הלבונה ונתינתו מעל הקומץ, הולכת הקומץ והלבונה למזבח, מליחה והקטרה. שיירי המנחה נאכלים לכהנים זכרים, בעזרה, ליום ולילה עד חצות. מנחת כהן אינה נקמטת אלא נקטרת כליד במזבח.</p>
חלות	נדר או נדבה	עישרון סולת חיטים, לוג שמן זית, וקומץ לבונה	סולת בכלי, כל השמן לבלילה, בלילה, לישה בפושרון, חלוקה לעשר, עריכה – חלות עבות, קיטוף, אפיה, פתיחה, נתינה בכלי שרת, נתינת הלבונה	
רקיקין	נדר או נדבה	עישרון סולת חיטים, לוג שמן זית, וקומץ לבונה	סולת בכלי, לישה בפושרון, חלוקה לעשר, עריכה – מצות דקות, קיטוף, אפיה, משיחת השמן, פתיחה, נתינה בכלי שרת, נתינת הלבונה	
מנחת מחבת	נדר או נדבה	עישרון סולת חיטים, לוג שמן זית, וקומץ לבונה	מתן שמן בכלי, סולת, שמן לבלילה, בלילה, לישה בפושרון, חלוקה לעשר, עריכה, קיטוף, טיגון במחבת, פתיחה, נתינה בכלי שרת, יציקת שמן, נתינת הלבונה	
מנחת מרחשת	נדר או נדבה	עישרון סולת חיטים, לוג שמן זית, וקומץ לבונה	מתן שמן בכלי, סולת, שמן לבלילה, בלילה, לישה בפושרון, חלוקה לעשר, עריכה, קיטוף, טיגון במרחשת (כלי עמוק), פתיחה, נתינה בכלי שרת, יציקת שמן, נתינת הלבונה	

מאפה חזיר

טיגון

מנחות חוטא

שם המנחה	סיבת ההקרבה	מרכיבי המנחה	סדר ההכנה	סדר ההקרבה
מנחת חוטא	מובאת ע"י עני עולה ויורד החייב בקרבן עולה ויורד	עישרון סולת חיטים	נתינת הסולת בכלי שרת	<p>הגשה בקרן דרומית מערבית למטה מחוט הסיקרא, קמיצה, קבלת הקומץ בכלי שרת, הולכת הקומץ למזבח, מליחה והקטרה. שיירי המנחה נאכלים לכהנים זכרים, בעזרה, ליום ולילה עד חצות.</p> <p>תנופת המנחה ע"י הכהן והאשה יחד, הגשה בקרן דרומית מערבית למטה מחוט הסיקרא, קמיצה, נתינת הקומץ בכלי שרת, הולכה למזבח, מליחה והקטרה. שיירי המנחה נאכלים לכהנים זכרים, בעזרה, ליום ולילה עד חצות. מנחת אשת כהן נקמטת, אך שייריה מתפזרים במקום הדשן</p>
מנחת סוטה	המקנא לאשתו ומביאה לבדיקה ע"י המים המרים	עישרון קמח שעורים	נתינת הקמח בכלי שרת	

חריבות

מנחות כהנים

שם המנחה	סיבת ההקרבה	מרכיבי המנחה	סדר ההכנה	סדר ההקרבה
מנחת הביתין	מנחת הכהן הגדול הקרבה בכל יום, חציה בבוקר וחציה בין הערביים	עישרון סולת חיטים, שלושה לוגים שמן זית, וקומץ לבונה	חלוקת הסולת והשמן לשנים עשר, כל חלה נעשית מחלק אחד סולת וחלק אחד שמן: סולת בכלי, שמן לבלילה, בלילה, חליטה ברותחין, לישה בפושרין, עריכה, קיטוף, אפיה בתנור, טיגון במחבת, חלוקת כל חלה לשנים, פתיתה - קיפול אחד ללא הבדלה, נתינת הלבונה - חציה על שנים עשר חצאי החלות של הבוקר וחציה על שנים עשר חצאי החלות של בין הערביים	הגשה, הולכה למזבח, מליחה והקטרה כליל במזבח.
מנחת חינוך	כל כהן מביאה קודם שמתחיל לעבוד לראשונה בחייו, וכן הכהן גדול כשמתמנה לכהונה הגדולה	עישרון סולת חיטים, לוג שמן זית, וקומץ לבונה	חלוקת הסולת והשמן לשנים עשר, כל חלה נעשית מחלק אחד סולת וחלק אחד שמן: סולת בכלי, שמן לבלילה, בלילה, חליטה ברותחין, לישה בפושרין, עריכה, קיטוף, אפיה בתנור, טיגון במחבת, פתיתה - שני קיפולים ללא הבדלה, נתינת הלבונה	

שאר מנחות

שם המנחה	סיבת ההקרבה	מרכיבי המנחה	סדר ההכנה	סדר ההקרבה
מנחת עומר	קרובה ביום א' דחול המועד פסח, ומתירה את התבואה החדשה באכילה	עישרון סולת שעורים, לוג שמן זית, וקומץ לבונה	מתן שמן בכלי, סולת, שמן נתינת הלבונה	תנופה, הגשה, קמיצה, נתינת הקומץ בכלי שרת, ליקוט הלבונה ונתינתו מעל הקומץ, הולכה למזבח, מליחה והקטרה. השיריים נאכלים לכהנים זכרים בעזרה, ליום ולילה עד חצות.
שתי הלחם	שני לחמי חמץ המובאים בחג השבועות ביחד עם כבשי עזרת, ומתירים את התבואה החדשה להבאת מנחות וביכורים	כל לחם מורכב מעישרון סולת חיטים, סך הכל - שני עשרונים	הכנסת שאור לכלי ומעליו הסולת, לישה והחמצת הבצק, עריכת כל לחם בצורת מלבן עם קרנות, אורך הלחם שבעה טפחים, רחבו ארבעה טפחים וגובה קרנותיו טפח	תנופת הלחמים ביחד עם שני הכבשים. לכהן הגדול והשני מתחלק לכל הכהנים ונאכל בעזרה ליום ולילה עד חצות.
לחם הפנים	שנים עשר לחמי מצה המונחים על בקביעות על השולחן שבהיכל	כל לחם מורכב משני עשרונים סולת, סך הכל עשרים וארבע עשרונים. בנוסף מונחים בשולחן שני בזיכים שבכל אחד קומץ לבונה	לישת הבצק ועריכת כל לחם בצורת מלבן עם קרנות. אורך הלחם עשרה טפחים, רחבו חמישה וגובה קרנותיו שבע אצבעות. לאחר קיפול הלחם: ארכו ששה טפחים וגובה הקיפולים שני טפחים	מידי שבת מסדרים את הלחמים על השולחן בשתי ערימות [מערכות]. על השולחן מונחים שני בזיכי הלבונה. ביום שישי שאחריו אופים לחמים חדשים, ובשבת מכניסים את החדשים ומוציאים את הישנים. את הלבונה מקטירים באש והלחם ניתן לכהנים לאכילה: המשמר היוצא מקבל ששה והנכנס מקבל ששה. כל משמר מפריש שלושה לחמים לכהן גדול. הלחם נאכל בעזרה, ליום ולילה עד חצות.

מנחה הבאה עם הזבח

שם המנחה	סיבת ההקרבה	מרכיבי המנחה	סדר ההכנה	סדר ההקרבה
מנחת נסכים	1. לאחר כל הקרבת עולה או שלמים חובה להביא נסכים. 2. מצוה ביום טהרתו מביא לכל קרבנותיו [האשם, העולה והחטאת] - נסכים. 3. ניתן גם לנדב נסכים ללא זבח.	סולת חיטים, שמן זית ויין; לבקר - שלושה עשרונים סולת, ששה לוגים שמן וששה לוגים יין לאיל - שני עשרונים סולת, ארבעה לוגים שמן וארבעה לוגים יין לשאר בהמות הצאן - עישרון סולת [ולכבש הבא עם העומר - שני עשרונים], שלושה לוגים שמן ושלושה לוגים יין	מתן שמן בכלי, סולת, שמן לבלילה, בלילה, יציקת שמן	הולכה למזבח, מליחה והקטרה כליל. ניסוך היין: שפכת היין בספל שבמזבח, והיין מחלחל ויורד לתהום

בואו טהורים!

YOSSILEVI.COM

חומש ויקרא - קורא לך: גם אתה יכול!

אחרי חודשי עמל בספרי בראשית ושמות, אל תישאר מאחור. הגיע הזמן להיכנס אל קדשי הקדשים, ולגלות את האוצר המפעים והעצום הטמון בספר ויקרא.

ההזדמנות שלך לגלות לראשונה בחיים את המתיקות והעריבות בספר ויקרא!

7-ב
שבועות
בלבד - תלמד
ותדע 247
מצוות!

02.500.20.18

ישראל טהורים
מתחילים ויקרא!

אגף שיעורי תורה | קו 'קול התורה' | סיכומים ומבחנים | שעשועי תורה | הגרלות ופרסים | גיליון שבועי | ניוזלטר יומי